

KURSBESKRIVNINGAR

2020-2021

Ekenäs gymnasium

Bästa studerande!

I det här häftet hittar du beskrivningar på de ämnen och kurser som du kan studera vid Ekenäs gymnasium. Med hjälp av den informationen kan du planera din gymnasietid så att den motsvarar dina intressen och behov.

I presentationen av varje läroämne kan du också läsa när de olika kurserna erbjuds hos oss och i vilken ordning det är klokt att läsa dem. Den här informationen är riktgivande, vi anpassar vårt kursutbud enligt våra studerandes intresse.

För att avlägga gymnasiets hela lärokurs ska ditt studieprogram omfatta minst 75 kurser, av vilka 47-52 är obligatoriska kurser och minst 10 riksomfattande fördjupade kurser. Om du så önskar får du naturligtvis avlägga flera kurser än 75.

De obligatoriska kurserna är gemensamma för alla gymnasier i Finland, och måste ingå i ditt studieprogram. Du väljer mellan att avlägga lång eller kort lärokurs i matematik, samt väljer hur du fördelar dina kurser i konstämnen (bildkonst och musik). Dessutom kan du i vårt gymnasium välja mellan att läsa modersmålsinriktad, A- eller B-lärokurs i finska.

De riksomfattande fördjupade kurserna är också gemensamma för alla gymnasier i Finland, och fördjupar såsom namnet antyder innehållet i de obligatoriska kurserna. Av de här fördjupade kurserna ska minst 10 ingå i ditt studieprogram. Vilka du väljer beror naturligtvis på ditt intresse, vilka ämnen du planerar att skriva i studentexamen och dina fortsatta studier. Välj gärna ett extra främmande språk. Det kommer du att ha nytta av i vår globala värld.

Då du väljer kurser ska du också minnas att studentexamensproven baserar sig på innehållet i både de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna.

De skolvisa fördjupade och tillämpade kurserna är kurser som bjuds ut endast i vårt gymnasium. De kan vara kopplade till de obligatoriska kurserna, som t.ex. de studentförberedande kurserna är, eller vara helt fristående.

De obligatoriska och fördjupade kurserna bedöms med sifferbedömning; de tillämpade med anteckningen avlagd eller underkänd.

I studieguiden kan du läsa mer om de regler som gäller för genomförandet av studierna. Den ger dig också uppgifter om aktuella händelser under läsåret. Du får en egen studieguide i början av höstterminen och så finns studieguiden i elektronisk form på skolans hemsida, som har adressen: www.raseborg.fi/ekenasgymnasium.

Lycka till med planeringen av dina studier!

Petra Blomqvist
rektor

Kursutbud vid Ekenäs gymnasium

Ämnen	Riksomfattande kurser		Skolvisa kurser
	Obligatoriska	Fördjupande	Tillämpade
Modersmål och litteratur	1 2 3 4 5 6	7 8 9	10 11 12 13
Finska, A	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10 11
Finska, B	1 2 3 4 5	6 7	8 9 10 11
Finska, modersmålsinriktad	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10 11
Engelska, A	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10
Franska, B2		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10
Franska, B3		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10 11
Tyska, B2		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10
Tyska, B3		1 2 3 4 5 6 7 8	9 10 11
Matematik, lång lärokurs	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	11 12 13	14 15 16
Matematik, kort lärokurs	1 2 3 4 5 6	7 8	9 10
Biologi	1 2	3 4 5	6 7 8
Geografi	1	2 3 4	5 6
Fysik	1	2 3 4 5 6 7	8 9
Kemi	1	2 3 4 5	6 7
Religion	1 2	3 4 5 6	7 8
Livsåskådning	1 2	3 4 5	6 7
Filosofi	1 2	3 4	
Psykologi	1	2 3 4 5	6 7 8
Historia	1 2 3	4 5 6	7 8 9 10 11 12 13
Samhällslära	1 2 3	4	5 6 7 8 9 10
Hälsokunskap	1	2 3	4
Gymnastik	1 2	3 4 5	6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Musik	1 2	3 4	6 7 8 9 10 11 12
Bildkonst	1 2	3 4	
Drama			1 2
Studiehandledning	1 2		3 4
Temastudier		1 2 3	
Informationsteknik			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
Minst 75 kurser	47-52	minst 10	

Kursfördelning

Mo	1 2 3	4 5	6	
	7 8 11 12	7 8 9 11 12	9 10 11 12 13	
FinA	1 2 3	4 5 6		FinA, FiM eller FinB
		7 8 10	7 9 11	
FiM	1 2 3	4 5	6	
		7 8 10	7 9 10 11	
FinB	1 2	3 4 5		
		6 7	8 9 10	
EnA	1 2 3	4 5 6		
		7 10	7 8 9 10	
FrB2				B2-språk inleds i högstadiet, B3-språk i gymnasiet
	1 2	3 4 5 6	7 8 9	
FrB3				
	1 2 3 4	5 6 7 8	9 10 11	
TyB2				
	1 2	3 4 5 6	7 8 9	
TyB3			6	
	1 2 3 4	5 6 7 8	9 10 11	
MaA	1 2 3 4 5	6 7 8 9 10		Antingen MaA eller MaB
		11 12 15	11 12 13 14	
MaB	1 2 3	4 5 6		
		7 8	7 8 9	
Bi	1	2		
	7 8	3 4 7 8	5 6	
Ge	1			
		2 3 4 6	5	
Fy	1			
	2 3	4 5 6 7	8 9	
Ke	1			
	2	3 4	5 6	
Re	1	2		Antingen Re eller Lk
		3 4 5 6 7 8	3 4 5 6 7 8	
Lk	1 2	1 2	1 2	
Fi	1	2		
		3 4	3 4	
Ps	1	4		
	2 7 8	3 4 7 8	5 6	

Hi	1 2	3	
	5 8 9 13	4 5 8 9 10 11 13	6 7 10 11
Si	1	2 3	
	7 8 9 10	4 7 8 9 10	4 5 7
Hä	1		
		2 3 4	3 4
Gy	1	2	
	3 5	3 4 5	7
Mu	1	2	
	3 4 6	3 4 7	
Ko	1	2	
	3 4	3 4	
Sh	1	2	
	3 4	3	
It			
	1 2 3 4 5	6 7 8 9	10 11

Antingen
Ko 2 eller
Mu 2

Övriga kurser erbjuds enligt efterfrågan och lärarresurs.

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Modersmål och litteratur är ett mångsidigt och brett läroämne, som kombinerar färdigheter och kunskaper.

Det är dina kommunikationsfärdigheter och din textkompetens som utgör grunden för ditt fortsatta lärande och dina möjligheter att fungera och påverka i samhället och att förstå den kultur vi lever i. Modersmål och litteratur stöder också din personliga utveckling som människa.

Modersmålskurserna ger dig kunskaper om skrivet och talat språk, samt skönlitteratur och medietexter. Det viktiga är att tillämpa kunskaperna och dina egna erfarenheter. Det är genom att läsa, skriva och kommunicera muntligt som du lär dig att se sammanhang, tänka logiskt, reflektera, kritiskt granska, tolka och värdera – och föra fram dina tankar.

Modersmålsundervisningen strävar efter att hålla dörren öppen mot samhället i form av t.ex. studiebesök och inbjudna gäster.

Rekommenderad studiegång

Första året:	Mo 01, Mo 02, Mo 03 (Mo 07, Mo 08)
Andra året:	Mo 04, Mo 05 (Mo 9, Mo 11 eller Mo 12)
Tredje året:	Mo 06 (Mo 10, Mo 13)

Obligatoriska kurser

Mo 01 En värld av texter

Kursen är en introduktion till modersmålsämnet i gymnasiet. Du får fördjupa dina kunskaper om och insikter i multimodala texter och kommunikation. Prosatexter analyseras, och i fokus står novellen som genre. Skrivundervisningen fokuserar på materialbaserat skrivande. Gruppdiskussion övas.

Mo 02 Språk, kultur och identitet

Kursen behandlar språk och kultur. Du ges möjlighet att bl.a. studera de nordiska språkens gemensamma ursprung och dialekter. I litteraturundervisningen presenteras finlandssvensk litteratur. Skrivundervisningen är processororienterad.

Mo 03 Att analysera och tolka litteratur

I kurs 3 står skönlitteraturen i centrum. Du fördjupar din förmåga att analysera och tolka epik, lyrik samt dramatik. Du bereds även möjlighet att tolka multimodala uttrycksformer som film och bildkonstverk. Muntliga färdigheter övas i form av t.ex. gruppdiskussioner eller litterära samtal.

Mo 04 Text och påverkan

I kursen fördjupar du din kritiska läsning, speciellt i medieläskunnighet. Retoriska stilmedel behandlas. Ställningstagande och argumenterande texter granskas. Du får övning i att debattera, argumentera och ta ställning, både i tal och skrift.

Mo 05 Text och kontext

Kursen har fokus på texter i ett kontextuellt perspektiv. Du ges möjlighet att analysera, tolka och producera texter inom olika genrer och stilriktningar. Du får ta del av centrala verk inom världslitteraturen. En av uppgifterna du producerar - muntligt eller skriftligt under kursen - ska ha ett litterärt tema.

Mo 06 Berättelser i samtiden

Under kursen får du studera aktuella kulturella och språkliga fenomen, t.ex. språkets och litteraturens utveckling i en digital värld. Utländsk och finländsk nutidslitteratur läses. I skrivundervisningen produceras reflekterande texter utgående från kursens teman.

Fördjupade kurser

Mo 07 Fördjupad muntlig kommunikation

Kursen ger dig möjlighet att fördjupa din kompetens i muntlig framställning och dina kunskaper i retorik. Du får övning i att uppträda och argumentera enskilt och i grupp.

Mo 08 Fördjupad skrivkompetens

Under kursen fördjupar och utvecklar du dina färdigheter att producera olika slag av texter med utgångspunkt i ett mångsidigt material. Målet är att du hittar ditt egna personliga uttrycksätt.

Mo 09 Fördjupad läskompetens

Under kursen ges du möjlighet att fördjupa dina färdigheter att analysera, tolka, producera och utvärdera olika slag av texter. Du utvecklar ditt kritiska läsande, din läslust och ditt reflekterande tänkande. Förutom uppgifter i litteraturanalys kan kreativa skrivuppgifter ingå vid bearbetning av litteratur.

Skolvisa kurser

De skolvisa kurserna ger dig möjlighet att ytterligare fördjupa och komplettera dina kunskaper och färdigheter i läroämnet. Alla skolvisa kurser bedöms med vitsord.

Mo 10 Prepkurs

Kursen förbereder dig inför studentprovet i modersmål och litteratur. Såväl provet i läskompetens som provet i skrivkompetens granskas och övas.

Mo 11 Filmkunskap

Kursen fördjupar din bildmediekompetens. Kursen behandlar olika slag av film, allt från gamla klassiker till aktuella filmer. Du undersöker och diskuterar såväl innehåll som filmens uttrycksmedel, samt stiftar bekantskap med recensioner och jämför bok och film. Kursen bjuds ut vartannat år.

Mo 12 Kreativt skrivande

Detta är kursen för dig som tycker om att skriva! Under kursen utvecklas ditt

skönlitterära skrivande på ett mångsidigt sätt. Kursen består av roliga och kreativa samt lärorika övningar. Går du och bär på berättelser och historier? Nu har du chansen att äntligen skriva ner dem. Kursen kan innehålla författarbesök.

Mo 13 Retorik och argumentation

Kursen ger dig fördjupade färdigheter i muntlig kommunikation och retorikens medel. Kursen ger träning i att hålla tal samt bygga upp och analysera både muntlig och skriftlig argumentation. Kursen innehåller bland annat argumentationer, diskussioner och debatter. Kursen är också en bra övning inför provet i läskompetens och rekommenderas för abiturienterna. I samband med kursen har du möjlighet att avlägga det nationella provet i muntlig kommunikation.

Mo 14 Skoltidningen

Kursen ger dig möjlighet att pröva på medieproduktion i praktiken. Du får övning i journalistiskt skrivande och som medlem i redaktionen för Ekenäs gymnasiums skoltidning "Vår tidskrift" är du med och skriver och producerar olika texter för skolans tidning. Vi följer på nära håll händelser i skolan och bygger upp tidningen enligt gruppens önskemål och intresseområden. Studiebesök kan ingå i kursen.

FINSKA

Du kan läsa finska enligt A-lärokursen, B-lärokursen eller i enlighet med den modersmålsinriktade lärokursen, som främst riktar sig till tvåspråkiga studerande.

En stor del av de studerande vid Ekenäs gymnasium lever i en ofta enspråkigt svensk miljö. Det är därför viktigt att du utöver de obligatoriska kurserna i A- eller B-finska också väljer flera tillämpade och fördjupade kurser för att ytterligare utöka dina kunskaper.

För dig som har en tvåspråkig bakgrund rekommenderas kurserna i modersmålsinriktad finska. Har du däremot haft stora svårigheter med finskan kan B-lärokursen vara ett alternativ. Vi rekommenderar dock att du börjar läsa A-finska, eftersom det går smidigt att byta till B-finska efter de inledande kurserna, ifall det visar sig att A-nivån är för svår. Diskutera gärna valet av lärokurs med ämnesläraren eller studiehandledaren om du är osäker på vilken nivå som lämpar sig för dig med tanke på dina förkunskaper och fortsatta studier.

Rekommenderad studiegång

	FiM	FinA	FinB
Första året:	1, 2, 3	1, 2, 3	1, 2
Andra året:	4, 5, 6	4, 5, 6	3, 4, 5

Byte av lärokurs

Vid byte av lärokurs kan tilläggsprestationer krävas.

A-lärokurs

Obligatoriska kurser

FinA 01 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

Under kursen bekantar sig den studerande med aktiviteter och situationer i vardagslivet och närmiljön. Hen repeterar och fördjupar i synnerhet sina kommunikativa färdigheter i all dagliga umgänges- och servicesituationer. Den studerande övar att uttrycka sig både muntligt och skriftligt till exempel om sin skol- och hemmiljö, matvanor, hälsa och fritidsintressen.

I grammatiken repeteras och fördjupas finskans verblära och de grundläggande objektsreglerna.

FinA 02 Natur och vetenskap

Under kursen övar man de kommunikativa färdigheterna genom diskussioner och presentationer och den studerande lär sig att dra nytta av självvärdering och kamratvärdering. Man behandlar teman som natur, miljö och vetenskap ur olika synvinklar, till exempel en hållbar utveckling, turism och rekreation. Den studerande läser några sak- och skönlitterära texter om kursens teman och fördjupar sitt ordförråd.

I grammatiken repeteras och fördjupas nomenböjningen samt det viktigaste om subjekt och unipersonella uttryck.

FinA 03 Teknik och konsumtion

Under kursen bekantar sig den studerande med och använder olika digitala

verktyg. Man behandlar temaområdena teknik, konsumtion och handel.

I grammatiken repeteras och fördjupas de olika infinitivformerna. Participformerna behandlas.

FinA 04 Medierna och samhället

Under kursen lär sig den studerande att göra sammanfattningar samt presentera och diskutera olika medietexter som anknyter till det finska samhället. Man lägger vikt vid hur medierna uttrycker sig i sakfrågor, till exempel om politik, forskning och aktuella händelser i världen.

I grammatiken behandlas finskans satsmotsvarigheter så att de studerande förstår dem och själva kan använda dem.

FinA 05 Utbildning och arbetsliv

Under kursen lär sig den studerande att tolka och producera olika slags texter i anslutning till kursens ämnesområden. Kursen behandlar teman som utbildning, yrken och näringsliv ur både samhällets och den studerandes synvinkel.

I grammatiken behandlas objektet mera ingående och adverbial, i synnerhet tids- och platsadverbial.

FinA 06 Finsk kultur och litteratur

Under kursen utvecklar och fördjupar de studerande sin multilitteracitet och kännedomen om finsk kultur och litteratur ur de ungas synvinkel. Den studerande läser åtminstone ett skönlitterärt verk och presenterar det muntligt eller skriftligt. Den studerande bekantar sig med några finska konstnärer, författare och kompositörer. I skriftliga uppgifter poängteras skillnaderna mellan olika genrer.

I grammatiken behandlas olika attribut, speciellt med tanke på svenskans prepositionsuttryck.

Fördjupade kurser

Under de fördjupade kurserna vidareutvecklar den studerande sin förmåga att använda finska språket för olika ändamål. Hen övar sig att analysera, tolka och producera texter både individuellt och i grupp. Repetitionsövningar utgående från de studerandes behov ingår i kurserna. Under kurserna kan man i form av en skriftlig eller muntlig produktion integrera studierna i finska med övriga studier.

FinA 07 Kommunicera i skrift

Under kursen fördjupas förmågan att tolka och producera finska texter i olika slag av skriftliga kommunikationssituationer och för olika slag av mottagare. Man analyserar och producerar både faktatexter och fiktiva texter samt texter inom olika genrer, såsom berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och argumenterande texter. Även förmågan att återge och översätta olika texter till och från finska övas. Vid behov kan grundläggande strukturer repeteras.

FinA 08 Kommunicera i tal

Under kursen lär sig den studerande att tala och uppträda på finska i olika formella och informella situationer. Den studerande lär sig att uttrycka sig fritt, göra frågeställningar, referera, diskutera, beskriva, intervju, argumentera och hålla olika anföranden. Den studerande kan utnyttja digitala verktyg vid muntlig framställning.

Skolvisa kurser

FinA 09 Abiprepkurs i finska

Förberedande kurs inför studentexamen. Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken samt fäster vikt vid de vanligaste fallgröparna. De olika provtyperna i studentprovet går igenom och övas. Olika typer av skrivuppgifter övas med påföljande grundlig genomgång. Kursen bedöms med avlagd eller underkänd.

FinA 10 Utöka ditt ordförråd

Kursen är främst avsedd för hen som har en enspråkigt svensk bakgrund och som känner ett behov av att snabbt och effektivt utöka sitt ordförråd i finska. Roliga och varierande övningar, både skriftliga och muntliga. Inga grammatiktermer!

FinA 11 Stadi tutuksi

Under kursens gång studeras Helsingfors med turistens ögon (stadens historia, främsta sevärdheter, arkitektur, kända personer, gammal cafékultur mm.). Både skriftliga och muntliga färdigheter övas. Studiebesök till Helsingfors ingår.

Modersmålsinriktad lärokurs

Obligatoriska kurser

FiM 01 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

Under kursen fördjupas den studerandes förmåga att uttrycka sig nyanserat och korrekt i olika sammanhang, med utgångspunkt i kursens teman och med speciell uppmärksamhet på skillnader mellan det talade och det skrivna språket. Skillnader i spontant talspråk, slang, dialekter och standardfinska behandlas. Den studerande förbereder och håller korta muntliga anföranden. I litteraturen behandlas och analyseras noveller och annan skönlitteratur.

I grammatiken behandlas verbläran, objektet, subjektets och predikatets kongruens och unipersonella uttryck.

FiM 02 Natur och vetenskap

Under kursen behandlas olika slag av texter, också skönlitterära, om natur, miljö, vetenskap och hållbar utveckling både muntligt och skriftligt. Ordförrådet inom kursens teman fördjupas. Den studerande förbereder och håller en längre projektpresentation och lär sig utvärdera sin egen och andras presentationer. I grammatiken behandlas nomenböjningen.

FiM 03 Teknik och konsumtion

Under kursen bekantar sig den studerande med genrer som kombinerar bild, ljud och skriftlig och muntlig text. Man använder sig av texter som behandlar konsumtion, handel, teknik och informationsteknik och bearbetar dem både muntligt och skriftligt, till exempel med hjälp av digitala verktyg. Lämplig skönlitteratur läses och diskuteras till exempel i ett digitalt forum.

I grammatiken behandlas infinitiver och participier.

FiM 04 Medierna och samhället

Under kursen producerar den studerande texter som anknyter till kursens teman och uppmärksamhet fästs i synnerhet vid texternas disposition, styckeindelning, variation och sätt att skapa sammanhang. Man bekantar sig med medietexter om aktuella händelser och texternas stil och uppbyggnad behandlas. Skönlitteratur läses och används som underlag för medietexter.

I grammatiken behandlas satsmotsvarigheter och interpunktion.

FiM 05 Utbildning och arbetsliv

Under kursen fördjupar den studerande sina färdigheter att producera olika texter som anknyter till kursens temaområden och lär sig förbereda sig för arbetsintervjuer. Man arbetar med texter som behandlar utbildning och yrkes- och näringsliv. Översättning till och från finska övas för att belysa skillnader mellan språken. Sammandrag övas på båda språken.

I grammatiken behandlas attribut och adverbial, rektionsfrågor och finskans motsvarigheter till svenskans prepositionsattribut.

FiM 06 Finsk kultur och litteratur

Under kursen breddar och fördjupar den studerande sin multilitteracitet och sin kännedom om finsk kultur och litteratur. Den studerande fördjupar även sin kunskap om språkets estetiska funktion och kulturella betydelse. Ett skönlitterärt verk läses och analyseras. Förmågan att skriva stärks genom att man övar sig i att producera olika slag av texter.

Fördjupade kurser

Under de fördjupade kurserna fördjupar den studerande sin förmåga att använda finska språket för olika ändamål. Hen övar sig att tolka och producera texter både individuellt och i grupp. Repetitionsövningar utgående från de studerandes behov ingår i kurserna. Under kurserna kan man i form av en skriftlig eller muntlig produktion integrera studierna i finska med övriga studier.

FiM 07 Kommunicera i skrift

Under kursen fördjupas färdigheterna i textproduktion och förmågan att kritiskt läsa och tolka finska texter i olika slag av skriftliga kommunikationssituationer och för olika slag av mottagare. Man analyserar och producerar både fakta och fiktiva texter samt texter inom olika genrer, såsom berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och ställningstagande texter. Den studerande ges möjlighet att enligt behov och

önskemål producera olika digitala texter. Vid behov kan centrala strukturer repeteras.

FiM 08 Kommunicera i tal

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att tala och uppträda på finska i både formella och informella kommunikationssituationer. Den studerande utvecklar sina färdigheter att uttrycka sig individuellt och att i grupp diskutera aktuella samhällsfenomen och sådant som hör till allmänbildningen. Argumentationsteknik övas.

Skolvisa kurser

FiM 09 Abiprepkurs i finska

Förberedande kurs inför studentexamen. Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken samt fäster vikt vid de vanligaste fallgroparna. De olika provtyperna i studentprovet går igenom och övas. Olika typer av skrivuppgifter övas med påföljande grundlig genomgång. Kursen bedöms med avlagd eller underkänd.

FiM 11 Stadi tutuksi

Under kursens gång studeras Helsingfors med turistens ögon (stadens historia, främsta sevärdheter, arkitektur, kända personer, gammal cafékultur mm.). Både skriftliga och muntliga färdigheter övas. Studiebesök till Helsingfors ingår.

B-LÄROKURS

Obligatoriska kurser

FinB1 01 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

Under kursen lär sig den studerande förstå och använda finska i olika situationer som kan uppstå i vardagen. Den studerande lär sig att muntligt och i kortare text berätta om sig själv, sin hälsa, sina fritidsintressen och sin närmiljö.

I grammatiken behandlas de mest grundläggande delarna av verbböjningen i aktiv och passiv, objektsreglerna samt unipersonella uttryck.

FinB1 02 Natur och vetenskap

Under kursen bekantar sig den studerande med platser, sevärdheter och naturen i olika delar av Finland, samt betydelsen av hållbar utveckling. Den studerande lär sig presentera sin hemort, berätta om reseupplevelser och söka information på finska i samband med reseplanering.

I grammatiken behandlas de mest grundläggande delarna av nomenböjningen.

FinB1 03 Teknik och konsumtion

Under kursen bekantar sig den studerande med teknik, konsumtion och trafik ur användar- och miljösynvinkel. Den studerande håller teknikrelaterade presentationer och bekantar sig med bruksanvisningar. I grammatiken behandlas användningen av de vanligaste participerna i finskan och de mest grundläggande infinitiverna.

FinB1 04 Samhälle, kultur och medier

Under kursen bekantar sig den studerande med kortare texter och inslag som berör samhället och det finska kulturlivet och lär sig att diskutera innehållet i dem.

I grammatiken lär sig den studerande förstå finskans mest förekommande satsmotsvarigheter, så att hen kan omskriva dem samt översätta dem till svenska.

FinB1 05 Utbildning och arbetsliv

Under kursen övar sig den studerande i att berätta om sina studier och framtidsplaner. Den studerande bekantar sig även med artiklar och webbsidor som berör studier och yrkesliv. Den studerande övar intervjusituationer och skriver enkla ansökningar.

Grammatiken som behandlats i de tidigare kurserna fördjupas. Därtill behandlas pris- och tidsuttryck samt rektion.

Under de fördjupade kurserna vidareutvecklar den studerande sin förmåga att använda finska språket för olika ändamål. Hen övar sig att tolka och producera texter både individuellt och i grupp. Repetitionsövningar utgående från de studerandes behov ingår i kurserna. Under kurserna kan man i form av en skriftlig eller muntlig produktion integrera studierna i finska med övriga studier.

Fördjupade kurser

FinB1 06 Kommuniera i tal

Under kursen får den studerande öva sig att förstå talad finska i olika sammanhang samt att tala och uppträda på finska i olika situationer. Den studerande uppmuntras till att våga prata finska och lär sig diskutera, beskriva, referera, hålla kortare anföranden samt ställa och besvara frågor på finska. Samtidigt repeteras finskans basordförråd och grundläggande strukturer.

FinB1 07 Kommuniera i skrift

Under kursen övar den studerande sin skrivförmåga genom att skriva kortare texter för olika ändamål. Man analyserar och producerar både faktatexter och fiktiva texter samt texter inom olika genrer, såsom berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och ställningstagande texter. Även förmågan att återge och översätta olika slag av texter övas, i huvudsak från finska till svenska. Samtidigt repeteras finskans basordförråd och grundläggande strukturer.

Skolvisa kurser

FinB1 08 Abiprepkurs i finska

Förberedande kurs inför studentexamen. Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken samt fäster vikt vid de vanligaste fallgroparna. De olika provtyperna i studentprovet går igenom och övas. Olika typer av skrivuppgifter övas med påföljande grundlig genomgång. Kursen bedöms med avlagd eller underkänd.

FinB1 09 Utöka ditt ordförråd

Kursen är främst avsedd för hen som har en enspråkigt svensk bakgrund och som känner ett behov av att snabbt och effektivt utöka sitt ordförråd i finska. Roliga och varierande övningar, både skriftliga och muntliga. Inga grammatiktermer!

FinB1 10 Stadi tutuksi

Under kursens gång studeras Helsingfors med turistens ögon (stadens historia, främsta sevärdheter, arkitektur, kända personer, gammal cafékultur mm.). Både skriftliga och muntliga färdigheter övas. Studiebesök till Helsingfors ingår.

FinB1 11 Litteraturkurs

Samarbetskurs mellan modersmålet, finska, engelska, franska och tyska.

The background is a solid orange color with a repeating pattern of lighter orange circles. Each circle contains a white speech bubble icon with three horizontal lines inside, representing text or communication.

FRÄMMANDE SPRÅK

Du kan studera engelska på A-nivå, och franska och tyska på B2- och B3-nivå.

Rekommenderad studiegång

Det rekommenderas att du läser kurserna i ordningsföljd. Nedan finns en tabell över vilka kurser du rekommenderas ta under dina år i gymnasiet:

	A-lärokurs	B2-lärokurs	B3-lärokurs
Första året:	1, 2	1, 2	1, 2, 3, 4
Andra året:	3, 4	3, 4, 5, 6	5, 6, 7, 8
Tredje året:	5, 6	7, 8, 9	9, 10, 11

Se de enskilda språken då det gäller de övriga kursrekommendationerna.

Engelska, A-lärokurs

Obligatoriska kurser

EnA 01 Engelskan och min värld

Den studerandes kunskaper inom språkets olika delområden kartläggs. Den studerande analyserar sin egen språkutveckling gällande muntliga och skriftliga färdigheter och utvärderar sina lärstrategier för språkstudier, ställer upp mål för studierna i engelska och hittar sätt att utveckla sina kunskaper både individuellt och i grupp. Under kursen reflekterar man kring den språkliga mångfalden i världen, engelskan som globalt fenomen samt språkkunskap som redskap för att utveckla den kulturella kompetensen. Kursens teman och situationer ska anknyta till studielivet, den ungas livsmiljö och behov av språkkunskap.

EnA 02 Människans sociala nätverk

Under kursen övar den studerande att med hjälp av olika medier delta i olika kommunikationssituationer av varierande språklig och kulturell svårighetsgrad, också i en internationell kontext. Den studerande fördjupar sin förmåga att diskutera aktivt och lyssna på andra. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser. Mångsidiga strategier utvecklas för olika kommunikationssituationer. Under kursen behandlas teman som anknyter till mänskliga relationer och i samband med dem även psykiskt, fysiskt och socialt välbefinnande. Man reflekterar också över teknologins och digitaliseringens betydelse för kommunikation och välbefinnande.

EnA 03 Kulturella fenomen

Under kursen fördjupas och utvecklas den studerandes multilitteracitet. Den studerande producerar texter inom olika genrer med betoning på de språkliga drag som kännetecknar genren. Kursens teman utgår från olika kulturella fenomen, engelskspråkiga medier och kreativ verksamhet.

EnA 04 Samhället och omvärlden

Under kursen utvecklar den studerande sin förmåga att söka information

och läsa kritiskt samt övar sig att aktivt använda engelska. Man bekantar sig med olika debatter om samhällsliga fenomen, och fokuserar i synnerhet på hur man kan påverka som aktiv medborgare. Under kursen reflekterar man även över individens och gruppens ansvar och möjligheter att påverka i medborgarsamhället, till exempel då det gäller människorättsfrågor.

EnA 05 Vetenskap och framtid

Kursen fördjupar den studerandes förmåga att tolka och producera texter samt den studerandes kompetens att söka information om för hen intressanta kunskaps- och vetenskapsområden. De studerande övar sin förmåga att dela med sig av synpunkter som grundar sig på egna kunskaper eller åsikter. De reflekterar kring olika framtidsvisioner, i synnerhet i ett teknologi- och digitaliseringsperspektiv, samt över engelskans ställning som internationellt språk inom vetenskap och teknik. Temana väljs från olika fack- och vetenskapsområden.

EnA 06 Studier, arbete och ekonomi

Kursen fördjupar den studerandes förståelse för språkkunskap som ett socialt kapital och en färdighet för arbetslivet. Den studerande bekantar sig med textgenrer som kan komma till nytta i eventuella fortsatta studier eller i arbetslivet. Under kursen överväger och diskuterar den studerande planer för fortsatta studier, karriär och arbete även i en internationell kontext. Under kursen behandlas ekonomiska frågor som är relevanta för den unga som står på tröskeln till arbetslivet samt ekonomiska företeelser i ett större perspektiv.

Fördjupade kurser

Under kurserna ska den studerande fördjupa sin förmåga att använda engelska för olika syften. Den studerande övar sig att tolka och producera texter individuellt och i grupp. Repetitionsövningar utgående från de studerandes behov ingår i kurserna. En mer omfattande skriftlig eller muntlig del eller helhet på engelska, som anknyter till övriga studier, kan integreras i kurserna.

EnA 07 Hållbar livsstil

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att tolka och producera engelska i olika skriftliga kommunikationssituationer och för olika slag av mottagare. Den studerande analyserar eller producerar texter inom olika genrer, såsom fiktiva och icke-fiktiva, berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande eller ställningstagande texter. Man fortsätter behandla de obligatoriska kursernas teman ur ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbarhetsperspektiv med beaktande av de studerandes behov eller intressen.

EnA 08 Muntlig kommunikation och påverkan

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att producera muntlig engelska, förstå talad engelska och bygga upp en dialog. Hen stärker sin

förmåga att tala flytande och övar muntlig produktion som förutsätter förberedelse. Teman som behandlats i de obligatoriska kurserna repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov.

I samband med kursen avläggs det nationella muntliga språkdiplomet i engelska. För tredje årets studerande.

Skolvisa kurser

EnA 09 Förberedande övningskurs

Kursen repeterar de centrala delarna av grammatiken och erbjuder dig mera krävande text-, hörförståelseövningar samt uppsatsskrivning med fokus på studentexamen. Teman som behandlas kan vara media och kommunikation, nationella och globala frågor samt aktualiteter.

EnA 10 Skrivkurs

Rekommenderas för första och andra årets studerande.

I kursen tränas skriftlig produktion av t.ex. brev, tal, prosa, insändare, sammandrag, recension och studentuppsats. Uppmärksamhet fästs även vid stilistik och allmännyttig vokabulär. Kursens syfte är att kritiskt granska och bearbeta sin text både innehållsmässigt och språkligt.

Bedömning: godkänd/underkänd.

Franska B2- och B3-kurser

B2-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i årskurserna 7-9 i den grundläggande utbildningen. B3-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i gymnasiet.

Fördjupade kurser

FrB3 01 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna.

FrB3 02 På resa i världen

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och utträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier.

FrB3 03 = FrB2 01 Viktiga frågor i livet och vardagen

Kursen repeterar en del av det man lärt sig i de föregående kurserna/i den grundläggande utbildningen. Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer.

FrB3 04 = FrB2 02 Liv och levnadssätt

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands.

FrB3 05 = FrB2 03 Välbefinnande och omsorg

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande bekantar sig med olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Den studerande reflekterar också över vilka förändringar teknologin och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Temaområdena välbefinnande och trygghet samt teknologi och samhälle ingår i kursen.

FrB3 06 = FrB2 04 Kultur och medier

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella fenomen och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Temaområdet medier och multilitteracitet ingår i kursen.

FrB3 07 = FrB2 05 Studier, arbete och framtid

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursens teman är skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Temaområdet aktivt medborgarskap, entreprenörskap och arbetsliv ingår i kursen.

FrB3 08 = FrB2 06 Vår gemensamma jord

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Temaområdet hållbar livsstil och globalt ansvar ingår i kursen.

FrB3 09 = FrB2 07 Internationell verksamhet

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Temaområdena aktivt medborgarskap, entreprenörskap och arbetsliv samt teknologi och samhälle ingår i kursen.

Skolvisa kurser

FrB3 10 = FrB2 08 Muntlig och skriftlig kommunikation

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov.

FrB3 11 = FrB2 09 Förberedelse inför studentexamen

Kursen förbereder studerande för studentexamensprovet i franska. Under kursens gång tränas de delområden som studentprovet består av. Tidigare strukturer och vokabulär repeteras. Kursen ordnas antingen i form av närstudier eller som nätkurs.

FrB3 12 = FrB2 10 Litteraturkurs

Samarbetskurs mellan modersmålet, finska, engelska, franska och tyska.

Tyska, B2- och B3-lärokurser

B2-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i årskurserna 7-9 i den grundläggande utbildningen. B3-språk är ett frivilligt språk som påbörjas i gymnasiet.

Fördjupade kurser**TyB3 01** Vi bekantar oss med varandra och det nya språket

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna.

TyB3 02 På resa i världen

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och utträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier.

TyB3 03 = TyB2 01 Viktiga frågor i livet och vardagen

Kursen repeterar en del av det man lärt sig i de föregående kurserna/i den grundläggande utbildningen. Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer.

TyB3 04 = TyB2 02 Liv och levnadssätt

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas

i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands.

TyB3 05 = TyB2 03 Välbefinnande och omsorg

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande bekantar sig med olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Den studerande reflekterar också över vilka förändringar teknologin och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Temaområdena välbefinnande och trygghet samt teknologi och samhälle ingår i kursen.

TyB3 06 = TyB2 04 Kultur och medier

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella fenomen och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Temaområdet medier och multilitteracitet ingår i kursen.

TyB3 07 = TyB2 05 Studier, arbete och framtid

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursens teman är skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Temaområdet aktivt medborgarskap, entreprenörskap och arbetsliv ingår i kursen.

TyB3 08 = TyB2 06 Vår gemensamma jord

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Temaområdet hållbar livsstil och globalt ansvar ingår i kursen.

Skolvisa kurser

TyB3 09 = TyB2 07 Internationell verksamhet

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Temaområdena aktivt medborgarskap, entreprenörskap och arbetsliv samt teknologi och samhälle ingår i kursen.

TyB3 10 = TyB2 08 Muntlig och skriftlig kommunikation

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera

och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov.

TyB3 11 = TyB2 09 Förberedelse inför studentexamen

Kursen förbereder studerande för studentexamensprovet i tyska. Under kursens gång tränas de delområden som studentprovet består av. Tidigare strukturer och vokabulär repeteras. Kursen ordnas antingen i form av närstudier eller som nätkurs.

MATEMATİK

Gemensam studieheltet i matematik

Syftet med den gemensamma studiehelteten i matematik är att väcka den studerandes intresse för matematik bland annat genom att göra hen bekant med den mångskiftande betydelse som matematiken har för människan och samhället och dess enastående och fascinerande väsen som vetenskap. I denna studieheltet får de studerande tillfälle att förbättra de grundkunskaper som behövs för matematikstudierna och lära sig se matematiken som ett nyttigt och funktionellt redskap för att förklara och behärska händelser och situationer i samhället, ekonomin och naturen.

Obligatorisk kurs

MaG 01 Tal och talföljder

Funktioner och deras grafer är starten på kursen. Sedan fortsätter vi med aritmetiska talföljder och deras summor. För att kunna hantera geometriska talföljder och deras summor studeras också kopplingen mellan potenser och logaritmer, utan att glömma procentkalkyler.

Matematik, lång lärokurs

Förutom de 10 obligatoriska och de 3 fördjupade riksomfattande kurserna i lång matematik bjuder skolan ut ytterligare några fördjupade och tillämpade skolvisa kurser. Detta i avsikt att ge dig djupare insikt i bl.a. ekonomisk matematik, geometri och funktionslära. Skolan bjuder ut minst en matematikkurs i varje period.

Rekommenderad studiegång

De MaA kurserna läser du i nummerordning med undantag av MaA 10 och MaA 15 som du kan avlägga när som helst efter MaA 05.

Första året: MaG 01, MaA 02, MaA 03, MaA 04, MaA 05

Andra året: MaA 06, MaA 07, MaA 08, MaA 09

Tredje året: MaA 10

Byte av lärokurs

Om du byter till kort matematik ersätts kurserna enligt följande nationella rekommendationer:

MaA 02 → MaB 02, MaA 03 → MaB 03, MaA 06 → MaB 07,

MaA 08 → MaB 04 och MaA 10 → MaB 05.

Om kursvitsordet måste prövas, kan tilläggsprestationer krävas.

Obligatoriska kurser

MaA 02 Polynomfunktioner och polynomekvationer

Du får rutin i att använda polynomfunktioner, lär dig att lösa polynomekvationer av andra graden och undersöker antalet lösningar. Du lär dig också att lösa polynomekvationer av högre grad som kan lösas utan att dividera polynomen samt att lösa enkla polynomlikheter.

MaA 03 Geometri

Du tränar dig i att gestalta och presentera information om rum och former både i två och tre dimensioner. Du övar dig att formulera, motivera och använda geometriska satser. Du lär dig också att lösa geometriska problem

genom att utnyttja figurers och kroppars egenskaper, likformighet, Pythagoras sats samt trigonometrin för rät och snedvinkliga trianglar.

MaA 04 Vektorer

Du lär dig förstå vektorbegreppet och blir insatt i grunderna för vektorkalkyl, lär dig undersöka figurers egenskaper med hjälp av vektorer, samt lär dig undersöka punkter, avstånd och vinklar i två och tredimensionella koordinatsystem med hjälp av vektorer.

MaA 05 Analytisk geometri

I den här kursens ska du lära dig förstå hur den analytiska geometrin binder ihop geometriska och algebraiska begrepp. Du ska också förstå begreppet punktmängdens ekvation och lära dig undersöka punkter, räta linjer, cirklar och parabler med hjälp av deras ekvationer. Dessutom fördjupas förståelsen av begreppet absolutbelopp och du får lära dig att lösa ekvationer med absoluta värden och motsvarande olikheter av typen $|f(x)| = a$ eller $|f(x)| = |g(x)|$ samt förbättrar din förmåga att lösa ekvationssystem.

MaA 06 Derivatan

Du lär dig bestämma nollställena för rationella funktioner och lösa enkla rationella olikheter. Du får en åskådlig uppfattning av funktionens gränsvärden, kontinuitet och derivata, samt lär dig bestämma derivatan för enkla funktioner. Du kommer också att undersöka polynomfunktioners förlopp med hjälp av derivatan och bestämma deras gränsvärden, samt lär dig bestämma det största och minsta värdet för en rationell funktion i samband med tillämpade problem.

MaA 07 Trigonometriska funktioner

Du lär dig undersöka trigonometriska funktioner med hjälp av symmetrier i enhetscirkeln. Du får lösa trigonometriska funktioner av typen $\sin f(x) = a$ eller $\sin f(x) = \sin g(x)$, lär dig de trigonometriska sambanden $(\sin x)^2 + (\cos x)^2 = 1$ och $\tan x = \sin x / \cos x$, och undersöker trigonometriska funktioner med hjälp av derivatan.

MaA 08 Rot och logaritmfunktioner

Kursen behandlar egenskaperna hos rot, exponential och logaritmfunktioner och du lär dig lösa ekvationer i anslutning till dem. Du lär dig undersöka rot, exponential och logaritmfunktioner med hjälp av derivatan, lär dig derivera sammansatta funktioner, samt undersöka inversa funktioner till strängt monotona funktioner.

MaA 09 Integralkalkyl

Du lär dig att bestämma primitiva funktioner till elementära funktioner, lär dig förstå begreppet integral och dess samband med arean, samt lär dig att bestämma areor och volymer med hjälp av integraler. Du blir också förtrogen med tillämpningar av integralkalkyl.

MaA 10 Sannolikhet och statistik

Du lär dig att åskådliggöra diskreta och kontinuerliga statistiska fördelningar samt att bestämma och tolka fördelningarnas karakteristika. Du blir insatt i kombinatorikens metoder, blir förtrogen med sannolikhetsbegreppet och reglerna för sannolikhetsberäkningar. Du lär dig också förstå begreppet diskret sannolikhetsfördelning och lär dig att bestämma och tillämpa fördelningens väntevärde samt blir insatt i begreppet kontinuerlig sannolikhetsfördelning, och lär dig tillämpa normalfördelningen.

Fördjupade kurser

MaA 11 Talteori och bevis

Du lär dig att formalisera påståendesatser och att undersöka deras sanningsvärden med hjälp av sanningstabeller. Du lär dig att förstå begreppet öppen sats och lära dig att använda kvantorer, bevisföringsprinciper och övar dig i bevisföring. Du lär dig också talteoriens grundbegrepp och blir förtrogen med primtalens egenskaper. Du får undersöka hela tals delbarhet med hjälp av delbarhetsekvationer och kongruens mellan hela tal, samt lär dig bestämma den största gemensamma faktorn hos hela tal med Euklides algoritm.

MaA 12 Algoritmer i matematiken

Kursens mål är att du ska fördjupa sitt algoritmiska tänkande och kunna undersöka och förklara hur algoritmer fungerar. I kursen behandlas också begreppet iteration och lösning av icke-linjära ekvationer numeriskt. Du kommer att undersöka delbarhet hos polynom och lära dig faktorisering av polynom. Kursen förutsätter användning av tekniska hjälpmedel vid undersökning av algoritmer och vid räkneoperationer.

MaA 13 Fortsättningskurs i differential och integralkalkyl

Du fördjupar din kännedom om de teoretiska grunderna för differential och integralkalkyl, kompletterar dina färdigheter i integralkalkyl och lär dig att tillämpa dem bland annat för att undersöka kontinuerliga sannolikhetsfördelningar. Du undersöker också gränsvärden för talföljder, serier och deras summer.

Skolvisa kurser

MaA 14 Repetition och fördjupning

Kursens mål är att du ska kunna bilda dig en helhetsuppfattning av läro kursen i lång matematik. I kursen övar du att lösa studentexamensuppgifter i lång matematik. Sifferbedömning.

MaA 15 Ekonomisk matematik

Se kursbeskrivning för MaB 06. Sifferbedömning.

Rekommenderad studiegång

Matematik, kort lärokurs

Första året: MaG 01, MaB 02, MaB 03

Andra året: MaB 04, MaB 05, MaB 06

Obligatoriska kurser

MaB 02 Uttryck och ekvationer

Kursen ger grundkunskaperna för alla andra kurser i kort matematik. I kursen går man igenom enkel problemlösning genom att ställa upp ekvationer och lösa dem. Här ingår procenträkning, linjära samband och proportionalitet mellan storheter, grafisk och algebraisk lösning av ekvationer och ekvationssystem, andragradsekvationer och deras lösning.

MaB 03 Geometri

I kursen ingår figurers likformighet, rätvinkliga triangelns geometri i form av trigonometri och Pythagoras sats samt area hos figurer och kroppar, samt volymer för kroppar.

MaB 04 Matematiska modeller

Centralt innehåll i kursen är tillämpning av linjära och exponentiella modeller, potensekvationer samt lösning av exponentialekvationer med hjälp av logaritmer.

MaB 05 Statistik och sannolikhet

Kursen behandlar statistiska grundbegrepp och grunderna i sannolikhetslära. Olika regressionsmodeller behandlas och beräknas med hjälp av kalkylprogram och prognoser görs utgående från modellerna.

MaB 06 Ekonomisk matematik

Kursen lär dig att förstå begrepp som används i det ekonomiska livet, tillägna dig matematiska färdigheter för att kunna planera din egen ekonomi och få matematiska grunder för studier i företagsekonomi. Därför innehåller kursen index, kostnads, transaktions, kredit och skattekalkyler och andra liknande beräkningar samt matematiska modeller i ekonomiska sammanhang med hjälp av talföljder och summor.

Fördjupade kurser

MaB 07 Matematisk analys

I kursen lär du dig att förstå begreppet derivata som ett mått på förändringshastigheten och att kunna undersöka polynomfunktioners förlopp med hjälp av derivatan. Du lär dig att fastställa det största och minsta värdet för en polynomfunktion i tillämpningsuppgifter.

MaB 08 Statistik och sannolikhet II

En fördjupning i statistisk analys, där vi använder oss av olika diskreta och kontinuerliga fördelningar. Inom sannolikhetsläran studerar vi väntevärden och standardavvikelsen.

Skolvisa kurser

MaB 09 Repetition av innehållet i kort matematik

Kursens mål är att du ska förstå sammanhanget mellan de olika kurserna i kort matematik, problemlösning samt lära dig välja den mest lämpliga metoden att lösa givna problem.

Sifferbedömning.

BIOLOGI

De obligatoriska kurserna ska väcka intresse för biologiska fenomen och ge en god biologisk baskunskap.

De fördjupade kurserna ska ge dig en bredare insikt i biologin som vetenskap och en mer djupgående kunskap inom några av biologins delområden samt biologiska tillämpningar.

Rekommenderad studiegång

Första året: Bi 01

Andra året: Bi 02

Obligatoriska kurser

Bi 01 Livet och evolutionen

I kursen sätter studerande in sig i livets förutsättningar och de karakteristiska dragen hos alla organismer. Under kursen bekantar sig de studerande också med sättet att inhämta och beskriva kunskap inom biologin och med biologin som en del av det naturvetenskapliga tänkandet. Det centrala perspektivet i kursen är förståelse av evolutionen och dess betydelse.

Bi 02 Ekologi och miljö

I kursen studeras ekologins grunder och livets mångfald samt hoten mot denna mångfald i Finland och annanstans i världen. Centrala teman är de faktorer som hotar mångfalden i naturen samt möjligheterna att bevara mångfalden. Genom kursen blir studerande förtrogna med ämnens kretslopp och populationernas kretslopp. I kursen ingår en liten undersökning eller ett litet utvecklingsprojekt som gäller ekologin eller miljöns tillstånd och som görs självständigt eller i samarbete med andra.

Bi 03 Cellen och ärftligheten

Kursen ger den studerande en djupare förståelse av cellens uppbyggnad och funktion. Kursen behandlar också styrningen av cellens funktion, cellernas förökning och ärftlighetens grunder. Centralt för kursen är ett experimentellt arbetssätt och undersökningar som de studerande utför.

Bi 04 Människans biologi

Under kursen blir studerande förtrogna med människans anatomi och fysiologi. Centrala frågor är människans livsfunktioner och fortplantning samt arvsmassans och miljöns betydelse för människans hälsa. Under kursen behandlas människokroppens förmåga att anpassa sig till förändringar och försvara sig mot yttre hot.

Bi 05 Biologins tillämpningar

Syftet med kursen är att de studerande ska få förståelse av den biologiska forskningens betydelse för lösningen av framtidens problem. I kursen blir de studerande förtrogna med olika tillämpningar av biologin inom medicinen, industrin och livsmedelsproduktionen samt inom hållbar användning av naturtillgångarna. Centrala frågor är olika tillämpningar av genteknologi och mikrobiologi. I kursen planerar och genomför den studerande

---

Fördjupade kurser

ett experiment eller en undersökning med anknytning till biologins tillämpningar.

Skolvisa kurser

Bi 06 Repetitionskurs i biologi

Syftet med kursen är att de studerande ska förbereda sig för ämnesrealen i biologi och fördjupa sin förståelse inför kommande studier i biovetenskaper. Kursen är också en repetitionskurs och omfattar de obligatoriska och fördjupade nationella kurserna. Centralt för kursen är att knyta ihop helheter av de olika ämneshelheterna som utgör biologin i gymnasiet. Genom att koppla ihop helheterna ökar studerandes förståelse för olika biologiska fenomen. I kursen ingår studiebesök till ett par olika instanser inom biovetenskaper och om möjligt i ett cellbiologiskt laboratorium där studerande själva får använda olika biotekniska metoder. Bedöms med avlagd/underkänd.

Bi 07 Ekologi i närmiljön

Syftet med kursen är att studerande skall lära sig mera om ekologi och människans växelverkan med naturen genom en praktisk kurs i ekologi. Kursen skall vara både en fördjupning i olika ekologiska frågeställningar och en intresseväckare i miljöfrågor. Vi bekantar oss med olika biotoper och deras särdrag, såsom olika skogstyper, jordbruksmarker och skärgårdsmiljön. Kursen genomförs såväl i klass som i fält. Bedöms med avlagd/underkänd.

Bi 08 Biologilaborationer

Syftet med kursen är att studerande skall få utveckla sina praktiska kunskaper inom biologi och biokemi. Kursen kan avläggas i sin helhet vid EG, eller starta i Höjdens skola som tillval för åk 9. Kursen skall väcka nyfikenhet för biologiska processer och fenomen och vara ett språngbräde till naturvetenskapliga studier efter grundskolan eller gymnasiet. En del av laborationerna är öppna laborationer som utvecklar naturvetenskaplig kreativitet. Kursen innefattar laborationer över ämnesgränserna till kemi och hälsokunskap. Bedöms med avlagd/underkänd.

GEOGRAFI

Den obligatoriska kursen i geografi ska ge dig goda grunder i natur- och humangeografi samt väcka intresse för geografi som vetenskap. De fördjupade kurserna ska ge dig djupare insikt i de risker och möjligheter som förekommer på jordklotet samt ge dig grunderna i hur geografiska informationssystem fungerar.

Första året: GE 01

Rekommenderad studiegång

Obligatoriska kurser

Ge 01 En värld i förändring

Kursen lär den studerande granska vår föränderliga värld och olika regionala problem. Under kursen följer den studerande med aktuella nyheter från olika delar av världen och skapar sig en bild av globala riskområden gällande risker som rör naturen, miljön och mänskligheten. Kursen behandlar också den positiva utveckling som sker i olika delar av världen och de möjligheter som finns att hantera risker, skapa behövlig beredskap, förutse risker och anpassa sig till dem. Till de centrala synvinklarna hör ekosocial hållbarhet, kretsloppsekonomi och globala utvecklingsfrågor.

Ge 02 Den blå planeten

Kursen behandlar naturgeografiska fenomen och fördjupar den studerandes kunskaper om atmosfärens, hydrosfärens och litosfärens struktur och processer. Den centrala infallsvinkeln är processerna i naturen och de orsakssamband som är förknippade med dessa. Under kursen bekantar sig de studerande med naturgeografins forskningsmetoder och övar sig i att tolka naturlandskap och deras uppkomst med hjälp av geomedia. Kursen ger förtrogenhet i att använda naturgeografisk information i samhället och i vardagen.

Ge 03 En gemensam värld

Kursen behandlar humangeografiska fenomen och fördjupar den studerandes kunskap om regionala drag i den mänskliga verksamheten. Det centrala fokusområdet är analys av de möjligheter som naturresurserna och miljön erbjuder med tanke på den mänskliga verksamheten. I kursen bekantar sig den studerande med humangeografins forskningsmetoder och övar sig i att tolka hur den mänskliga verksamheten gestaltar sig på jordklotet med hjälp av geomedia. Kursen gör den studerande förtrogen med användningen av humangeografisk kunskap i samhället och i vardagslivet.

Ge 04 Geomedia – undersök, delta och påverka

Kursen lär den studerande att tillämpa de geografiska kunskaper och färdigheter som de skaffat sig i de tidigare kurserna för att utarbeta en undersökningsrapport eller genomföra ett delaktighets- eller påverkansprojekt. Centrala infallsvinklar i kursen är involverande planering,

globala utvecklingstrender och användningen av geomediala i forskning och påverkansarbete.

Skolvisa kurser

Ge 05 Repetitionskurs i geografi

Syftet med kursen är att den studerande ska förbereda sig för ämnesrealen i geografi och de fördjupa sin förståelse inför kommande studier inom geografi eller samhällsvetenskaper. Kursen är också en repetitionskurs och omfattar de obligatoriska och fördjupade nationella kurserna. Centralt för kursen är att knyta ihop helheter av de olika ämneshelheterna som utgör geografin i gymnasiet. Genom att koppla ihop helheterna ökar den studerandes förståelse för olika geografiska fenomen. Bedöms med avlagd/underkänd.

Ge 06 Jorden runt - vår fascinerande värld

Syftet med kursen är att de studerande skall fördjupa sina kunskaper i Jordens olika livsmiljöer ur ett naturgeografiskt perspektiv. Vi utgår från de olika världsdelarna och deras geografiska särdrag och studerar vilka mekanismer som ligger bakom de olika geografiska formationerna. Kursen är ämnesövergripande till sin karaktär, eftersom varje livsmiljö presenteras både geografiskt och biologiskt. Kursen ökar förståelsen för mångformigheten på Jorden, ökar den kartografiska kunskapen och ger många exempel på naturens krafter. Syftet är också att väcka intresse för geologi och geomorfologi samt betydelsen av naturskydd. Bedöms med avlagd/underkänd.

FYSIK

I den rekommenderade studiegången nedan beaktas kraven på förkunskaper. Om du avviker från rekommendationen kan du räkna med att bristen på förkunskaper till en del försvårar inhämtandet av ny kunskap.

Rekommenderad studiegång

Första året: Fy 01, Fy 02, Fy 03
Andra året: Fy 04, Fy 05, Fy 06, Fy 07
Tredje året: Fy 08, Fy 09

Obligatorisk kurs

Fy 01 Fysiken som naturvetenskap

Kursen behandlar fysikens betydelse ur historisk synvinkel samt i våra dagar. I kursen studeras även materiens och universums grundstruktur och grundformerna för växelverkan och hur energi binds och transporteras i olika processer. Experimentens och modellernas betydelse för hur fysikaliska teorier byggs upp poängteras. Dessutom studeras de grundbegrepp som behövs för att beskriva rörelse och rörelsens förändring, så som krafter. Kursen läses först av fysikkurserna.

Fy 02 Värme

Kursen är uppbyggd kring temat Energi. Målet är att du ska bli kapabel att delta i kritiska diskussioner och i beslutsprocesser som gäller miljö och teknologi. Dessutom studeras hur materia reagerar då temperaturen, trycket och/eller volymen förändras.

Fy 03 Elektricitet

Kursen behandlar grundbegrepp kring elektricitet, så som ström, spänning, resistans, kapacitans osv. Enkla strömkretsar och mätningar i dem hör också till kursen.

Fy 04 Kraft och rörelse

Kursen fördjupar modellerna för kroppars rörelse som introducerades i den obligatoriska kursen. Det betyder att Newtons lagar blir bekanta och andra modeller som förklarar varför kroppar rör sig på ett visst sätt. Olika former av energi diskuteras också.

Under kursens lopp fördjupas ditt kunnande i mekanik, statik och olika typer av rotations- och cirkelrörelse. Samtidigt fördjupas kunskapen om den mekaniska världsbilden.

Fy 05 Periodisk rörelse och vågor

Under kursen studeras mekaniska vibrationer, ljud och elektromagnetiska vågrörelser. Det som undersöks är hur vågor breder ut sig och hur de reagerar på olika förändringar i mediet där de rör sig.

Fy 06 Elektromagnetism

Kursen fortsätter där kurs Fy 03 slutade och belyser kopplingen mellan elektricitet och magnetism. Induktionen och dess tillämpningar utgör grunden i kursen. Elektricitetens användning i samhället och farorna kring den belyses.

Skolvisa kurser

Fy 07 Materia och strålning

Kursen behandlar materiaens struktur och dynamiken hos dess beståndsdelar. Våg-partikel-dualismen och materia-energi är fenomen som synas noggrant. Både elektromagnetiskstrålning och partikelstrålning behandlas under kursen.

Fy 08 Repetition och fördjupning

Avsikten med kursen är att du ska kunna bilda dig en helhetsbild av fysiken. Kursen byggs upp kring repetition av lärokursens i fysik centrala delar inför ämnesrealen.

Bedömning: godkänd/underkänd

Fy 09 Modern fysik

Kursen byggs upp kring den fysik som det forskas i och kring i Cern. Forskningsresultat studeras och eventuella tillämpningar diskuteras. Kursen fördjupar de centrala delarna i kurs Fy 07.

Bedömning: godkänd/underkänd

KEMI

Obligatorisk kurs

Ke 01 Kemi överallt

Kursens mål är att väcka och fördjupa intresset för kemi. Du får verktyg och utvecklar dina förutsättningar att delta i samhällsdebatten i frågor som anknyter till kemi och till kemiska fenomen i det dagliga livet och i miljön. I kursen studeras till exempel modeller av ämnens struktur och grundämnenas periodiska system. Grunder i laborativt arbete ingår också.

Fördjupade kurser

Ke 02 Människans kemi och kemin i livsmiljön

Kursen behandlar grundämnenas uppbyggnad och egenskaper, grundämnenas periodiska system, kemiska strukturer, isomeri, kemisk bindning och bindings-energi, oxidationstal och formler för kemiska föreningar.

Ke 03 Reaktioner och energi

I kursen lär du dig hur man skriver och balanserar kemiska reaktionslikheter. Vidare behandlas olika organiska och oorganiska reaktionstyper, mekanismer och tillämpningar. Du får lära dig göra stökiometriska beräkningar och lära känna den allmänna gaslagen samt energiförändringar i kemiska reaktioner och vad för betydelse reaktionshastigheten har för en reaktion samt vilka faktorer som påverkar hastigheterna.

Ke 04 Material och teknologi

I kursen behandlas redoxreaktioner och metallernas elektrokemiska spänningsserie, normalpotential, kemiska element och elektrolys, metaller, icke-metaller och deras syre- och väteföreningar samt biopolymerer, syntetiska polymerer och kompositer.

Ke 05 Reaktioner och jämvikt

I kursen behandlas begreppet jämvikt i reaktionsjämvikter, jämvikter mellan syror och baser, starka och svaga protolyter, buffertlösningar och deras betydelse, löslighet och mättad lösning samt grafisk framställning av jämvikt.

Skolvisa kurser

Ke 06 Repetition av gymnasiekemin

Kursens mål är att du ska få en sammanfattning av de centrala delarna i kemi, se sambanden med andra naturvetenskaper och få en övergripande bild av hur kemin fungerar i vårt samhälle. Detta genomförs med hjälp av en snabb repetition av alla gymnasiekurser i kemi, genom att studera aktuella kemifenomen i samhället samt genom att jobba med ämnesintegrerade frågor inom ämnena kemi, fysik, biologi, geografi och hälsokunskap.

Ke 07 Kemiska arbetsmetoder

Under kursens gång får du bekanta dig med hur arbetet på ett laboratorium sker i praktiken och du får också själv arbeta med praktiskt laboratoriearbete. Du får lära dig att både välja och använda olika metoder för att utföra en given uppgift samt att lära dig tolka undersökningsresultat och dra logiska

slutsatser ur dem. Dessutom får du lära dig redovisa för arbetet både skriftligt och genom presentation inför publik.

The background of the image is a solid red color. Overlaid on this background is a repeating pattern of light red circles. Each circle contains a stylized icon of an open book, with horizontal lines representing text on the pages. The circles are arranged in a grid, with some circles containing the book icon and others being empty.

FILOSOFI

Undervisningen i filosofi främjar kreativt och självständigt tänkande. Filosofin erbjuder rikligt utrymme för dig att utforma din personliga uppfattning. Genom att sätta dig in i filosofiska grundfrågor lär du dig att utforma och motivera dina tankar och samtidigt att respektera andra väl grundade uppfattningar. Ämnet omfattar två obligatoriska kurser och två fördjupade kurser.

Rekommenderad studiegång

Följande studiegång rekommenderas om du siktar på att skriva realprovet i filosofi:

Första året: Fi 01

Andra året: Fi 02

Obligatoriska kurser

Fi 01 Introduktion i filosofiskt tänkande

Kursen hjälper den studerande att skapa sig en uppfattning om filosofi, sätta sig in i tänkbara filosofiska problem och försöka hitta lösningar på dem. Under kursen fördjupar sig den studerande i centrala filosofiska frågor såsom skillnaden mellan information och kunskap, ande och materia, frihet och tvång. Grunderna för argumentation, samt muntliga och skriftliga övningar inom området, har också en central plats i kursen.

Fi 02 Filosofisk etik

Kursen går djupare in på begreppen moral och etik. Centrala teman är moraliska värderingar och normer, grunderna för den klassiska dygdetiken, konsekvens- och pliktetiken. Därtill behandlas frågor kring religionens, förnuftets och känslornas andel i den moraliska övertygelsen. Den studerande får öva sig på att bedöma livsval och handlandet ur moraliska synvinklar samt att kunna motivera sina egna omdömen med etiska begrepp. Etiska frågeställningar gällande både djur och miljö behandlas också i kursen.

Fördjupade kurser

Fi 03 Samhällsfilosofi

Kursens centrala innehåll är samhällets struktur och ordning. Begrepp såsom samhällelig rättvisa, mänskliga rättigheter, individens rättigheter och skyldigheter fördjupas under kursen. Makt, maktlegitimering, ideologier och politisk filosofi granskas ingående, samt aktuella samhällsfilosofiska frågor diskuteras.

Fi 04 Kunskap, vetenskap och verklighet

Kursens centrala innehåll är metafysikens viktigaste frågor och grundbegrepp. Kursen behandlar olika uppfattningar om verklighetens natur i ljuset av naturvetenskaplig, humanistisk och praktisk kunskap. Kunskapens möjligheter och gränser, den vetenskapliga forskningens natur och grundbegrepp, samt sanningsteorierna studeras ingående under kursen.

The background of the entire page is a repeating pattern of red circles. Inside each circle is a white icon of an open book with horizontal lines representing text on the pages. The circles are arranged in a grid, with some circles containing the book icon and others being empty.

PSYKOLOGI

Ämnet psykologi undersöker människans handlande och aktivitet. Med hjälp av psykologisk kunskap och psykologiska begrepp får du verktyg för att bli medveten om och bearbeta psykologiska fenomen. Ämnet psykologi vill ge dig kunskaper och färdigheter som hjälper dig att förstå hur människans beteende påverkas av psykologiska, sociala och biologiska faktorer. Kunskaper i psykologi stöder självkänslan, självutvecklingen och den psykiska hälsan och ger möjlighet till kritiskt tänkande.

Första året: Ps 01, Ps 02

Rekommenderad studiegång

Ämnet psykologi bör läsas så att du under det första året läser kurserna Ps 01 och Ps 02. Under de därpå följande åren kan du läsa kurserna i valfri ordning - dock så att repetitionskursen Ps 06 läses under våren det år du skriver realprovet. Flera av kurserna har ett allmäninnehåll som kan vara av intresse också för dem som inte tänker skriva realprovet i psykologi, förutom Ps 06 som enbart riktar sig till dem som skriver psykologi i studentexamen.

Obligatorisk kurs

Ps 01 Psykisk aktivitet och lärande

Kursen är en allmän introduktion till ämnet psykologi och vill väcka intresse för ämnet och ge en inblick i vad psykologi som ämne och vetenskap handlar om. Kursen behandlar psykologins olika delområden och vill visa hur man tillämpar psykologisk kunskap i vardagslivet. Du ska förstå hur människans beteende kan förklaras ur psykiskt, biologiskt och sociokulturellt perspektiv och kunna reflektera över dig själv.

Fördjupade kurser

Ps 02 Människans utveckling

Kursen behandlar människans utveckling från fosterstadiet till ålderdomen, och de olika utvecklingsuppgifter som är förenade med olika skeden i vår utveckling. Alla som i framtiden vill arbeta med barn, bli föräldrar eller har med andra människor att göra har nytta av den här kursen.

Ps 03 Människans som informationsbehandlare

Kursen behandlar människans kognitiva processer - det område inom psykologin som undersöker hur människan tar in och bearbetar information. I kursen behandlas också neuropsykologin och hur människans hjärna fungerar när den tar emot sinnesinformation och reagerar på densamma. Perception, minnesfunktion, problemlösning, och uppmärksamhet är några av de kognitiva processer som här behandlas.

Ps 04 Känslor, psykiskt välbefinnande och mental hälsa

Kursen behandlar människans beteende som ett resultat av motiv och känslor. Du ska förstå hur medvetande, tänkande och språk har betydelse för människans handlande. Känslor och motiv styr oss mer än vi tror, och därför är det viktigt att känna till dem som drivkraft för vårt beteende – både när de uttrycks i medvetna handlingar men också i omedvetna. Motiv, känslor

och de kognitiva funktionerna bildar den helhet som kan förklara varför vi handlar som vi gör.

Ps 05 Människan som individ och social varelse

Kursen behandlar personligheten, hur den uppkommer och utvecklas utgående från olika psykologiska synsätt. En viktig del av kursen är också att förstå vad socialt samspel är ur olika perspektiv; i grupper, ledarskap och roller. Kursen tar även upp intelligens.

Skolvisa kurser

Ps 06 Psykologiska perspektiv

Kursen är en repetitionskurs och är avsedd för dig som ska skriva realprovet i psykologi. Du ska känna till de olika psykologiska riktningarna samt kunna förklara psykologiska fenomen genom att förankra dem i olika teorier och vetenskapliga undersökningar. Kursen innehåller övningar och uppgifter som ska ge dig träning i att besvara realprovsuppgifter i psykologi.

Ps 07 Individen som medlem i en grupp

Kursen behandlar ett område inom psykologin som i dagens samhälle blir allt viktigare. Social kompetens värderas högt samtidigt som individualismen betonas. Socialpsykologin tar upp gruppens mekanismer, ledarskap, konfliktlösning och människans behov av sociala kontakter. I kursen behandlas dessa teman samt hur man kan lära sig att fungera och samarbeta med andra människor.

The background of the page is a solid red color. Overlaid on this is a grid of semi-transparent red circles. Each circle contains a white icon of an open book with horizontal lines representing text on the pages. The circles are arranged in a regular grid pattern across the entire page.

HISTORIA

Studierna i historia ger dig förutsättningar att förstå det som händer i dagens värld. Olika tidsperioders karaktär, problem och förändringsprocesser studeras för att ge dig förutsättningar att kunna bilda dig en uppfattning om världen idag. Historia är i allra högsta grad ett allmänbildande ämne.

Rekommenderad studiegång

Första året: HI 01, HI 02

Andra året: HI 03

Obligatoriska kurser

Hi 01 Människan i en föränderlig omvärld

Under kursen granskas växelverkan mellan individen, samhället och naturen i den europeiska och globala kulturmiljön. Tyngdpunkten i undervisningen ska ligga på att förklara nutiden och granska historiska fenomen i ett långtidsperspektiv. Centralt innehåll i kursen är människans förhistoria, fångst- och samlarkulturer, uppkomsten av jordbrukskulturer och de förändringar det medförde för människan. Därtill behandlas medelhavets ekonomiska sfär, medeltidens feodalsamhälle, de geografiska upptäcktsfärderna, industrialiseringen och utvecklingen mot ett modernt konsumtionssamhälle. Den studerande övar sig att använda olika typer av historiska källor.

Hi 02 Internationella relationer

Kursen behandlar centrala fenomen och förändrade maktförhållanden inom den internationella politiken från och med början av 1900-talet fram till i dag. Den internationella politiken analyseras utifrån olika ekonomiska och ideologiska modeller. Centralt innehåll i kursen är imperialismen, följderna av första världskriget, demokratiska och totalitära stater i internationell politik, andra världskriget och kalla kriget. Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att söka, analysera och producera information och att tolka och bedöma olika typer av källor som berör internationella relationer.

Hi 03 Det självständiga Finlands historia

Kursens syfte är att analysera viktiga förändringsprocesser och utvecklingslinjer i Finlands historia från slutet av den autonoma tiden till nutid. Centralt innehåll är arvet från den svenska tiden, autonomins betydelse för framväxten av ett självständigt Finland, inbördeskriget, Finland under andra världskriget och Finlands ställning i den internationella politiken under kalla kriget.

Under kursen undersöker den studerande olika källor, nya tolkningar och bruk av historia med avseende på Finlands historia.

Fördjupade kurser

Hi 04 En europeisk världsbild växer fram

Under kursen granskas det europeiska kulturarvet som grund för dagens samhälle. Centralt innehåll är antikens kulturkrets, den medeltida världsbilden, nya tidens genombrott, upplysningens tidevarv och framväxten av ideologierna. Under kursen fördjupar sig den studerande i kulturarvet, konsten och vetenskapen som uttryck för sin tid i Europa.

Hi 05 Sveriges östra riksdel blir Finland

Kursen behandlar Finlands utveckling som en del av Östersjöområdets historia ända fram till autonomins tid. Under kursen undersöker den studerande utöver samhälle, ekonomi och miljö även växelverkan mellan grupper och individer, vardagshistoria och människors levnadssätt samt näringsgrenar under olika historiska tidsperioder. Man fördjupar sig i synnerhet i näromgivningens historiska källor och i olika forskningsmetoder.

Hi 06 Globala kulturmöten

Under kursen fördjupar sig den studerande i någon utomeuropeisk kulturkrets och i hur tänkandet om kulturella skillnader förändrats samt inställningen till olika kulturer har varierat i takt med att samhällsstrukturen förändrats. Kultur ska ses som ett övergripande begrepp. Under kursen granskas möten och växelverkan mellan den västerländska kulturen och någon utomeuropeisk kultur under olika historiska tidsperioder.

Skolvisa kurser

Hi 07 Historia inför studentskrivningarna

Speciellt lämpad för dem som skriver historia i studentexamen. Under kursen fördjupas teman från de obligatoriska kurserna samt fäster stor vikt vid metod och svarsteknik på olika typer av frågor som dokumentuppgifter och statistikuppgifter. Speciell vikt läggs vid källkritik och djupare analys av historiska frågor och samhällsfenomen.

Kursen repeterar och fördjupar innehållet i kurserna 1-6. Innehållet anpassas efter kursdeltagarnas behov.

Hi 08 Arkeologi

En introduktionskurs i arkeologin som vetenskap, arkeologiska forskningsmetoder och speciellt Finlands förhistoria. Under kursen undersöks såväl lokala förhistoriska lämningar som en eller flera förhistoriska/klassiska kulturer såsom exempelvis Egypten eller Mesopotamien. I mån av möjlighet innehåller kursen fältarbete i form av deltagande i arkeologisk inventering eller arkeologiska utgrävningar.

Hi 09 Antikens värld

En kurs som fördjupar kännedomen om det antika kulturarvet och gör de studerande förtrogna med kulturutvecklingen kring Medelhavsområdet under antiken. Kursen kan innehålla en exkursion till staden Rom. Centrala temana är Greklands förhistoria med fokus på bronsålderskulturerna. Den klassiska tiden i Greklands historia med fokus på socialhistoria. Etruskerna

som kulturförmedlare mellan den grekiska och den romerska kulturen. Den romerska kulturen med fokus på den romerska livsstilen, konsten, arkitekturen och litteraturen. Fördjupade studier av romerska städer såsom t.ex. Pompeji och Ostia.

Hi 10 Islams kultur och arabisk historia

En fördjupningskurs i islam som lära, arabvärldens historia under 1900- och 2000 -talet, islamiska kulturers utveckling och särdrag och kulturmöten mellan den västerländska och den muslimska världen. Kursens mål är att studerande ska få en insikt i hur man tänker och resonerar i den islamiska världen och analysera kulturkrockar som kan uppstå med västerländsk kultur.

Hi 11 Det aktuella världsläget

En kurs som fördjupar och analyserar orsaker och följder till aktuella internationella kriser och frågor under tiden efter andra världskriget. Centrala teman är Mellanöstern-problematiken, kalla krigets slut och den globala utvecklingen efter det, Europa efter Berlinmurens fall och Balkan och Jugoslaviens sönderfall. Därtill behandlas Kinas utveckling och roll i världen. och Ryssland från kommunismens fall t.o.m. idag.

Hi 12 Tematisk exkursion

Under kursen bekantar sig deltagarna med ett område som har aktuell relevans. Studerande fördjupar sig i områdets nuläge och historia, och sammanfattar sina studier med en studieresa till området i fråga.

Hi 13 Årets temakurs

En projektkurs i historia, vars tema varierar beroende av vilket ämne man väljer att fokusera på inför året. Temakurserna kan avläggas flera gånger.

Läsåret 2020-2021: Grannland Ryssland

En fördjupningskurs i Rysslands historia och den ryska kulturen. Den geografiska närheten och Finlands mer än 100-åriga historia som en del av det ryska kejsardömet har präglat vår historia och vår kultur på många sätt vi ofta inte ens känner till. Samtidigt har vi vår omedelbara närhet ett för oss förvånansvärt okänt och kulturellt annorlunda och spännande land.

Under kursen behandlas bland annat teman som:

- Ryska språket och den ryska/slaviska kulturen
- Det ryska kejsardömet
- Ryssarna som "våra arvfäder"?
- Ryskt arv i Finland
- Den problematiska 1900-talshistorien
- Sovjetunionens fall - och vad hände sedan
- Vart är Ryssland på väg idag?
- Kursen kan omfatta en 4 dagars studieresa till S:t Petersburg.

The background of the entire page is a solid red color. Overlaid on this is a grid of semi-transparent red circles. Inside each circle is a small, white icon of an open book with horizontal lines representing text on the pages. The circles are arranged in a regular grid pattern across the entire page.

SAMHÄLLS- LÄRA

Samhällslära är ett allmännyttigt ämne som du behöver som medborgare i det finländska samhället och i EU. Studierna syftar till att fördjupa din uppfattning och kunskap om det omgivande samhället. Samhällsläran bygger på innehållet i samhälls-vetenskaper, nationalekonomi och juridik.

Rekommenderad studiegång

Första året: SI 01, SI 02
Andra året: SI 03

Obligatoriska kurser

SI 01 Det finländska samhället

Kursen ger den studerande insikt i politiska system och samhällssystem samt hur man kan påverka inom dem. Tyngdpunkten i kursen ska ligga på att analysera det finländska samhället och förstå samhällets grundstrukturer. Centralt innehåll är befolkningsstruktur, medborgerliga rättigheter och skyldigheter, välfärdsstatens uppgifter och resurser. Demokrati, makt, påverkan och beslutsfattande på olika nivåer betonas också. Kursen skall engagera till ett aktivt medborgarskap.

SI 02 Ekonomikunskap

Kursen grundar sig på ekonomiska vetenskaper och vägleder den studerande att förstå ekonomiska verksamhetsprinciper och den aktuella ekonomisk-politiska debatten. Mikro- och makroekonomiska frågor behandlas ur medborgarnas, företagens och staternas perspektiv. Under kursen undersöker den studerande samband mellan ekonomi och politik samt vilken betydelse arbete och företagande har för finansieringen av välfärdsstaten. Den studerande analyserar även sambandet mellan ekonomi och miljö ur ett hållbarhetsperspektiv.

SI 03 Finland, Europa och en värld i förändring

Kursen fördjupar den studerandes kunskap om Europas ekonomiska och politiska integration. Den enskilda medborgarens ställning i ett integrerat Europa och i en global värld betonas också. Under kursen lär sig den studerande att följa med aktuella händelser i världen. Kursen sporrar även den studerande att delta i debatter om olika händelser inom internationell politik. I kursen betonas undersökande arbetssätt där man använder medier och andra mångsidiga informationskällor.

SI 04 Medborgarens lagkunskap

Under kursen fördjupar den studerande sig i grunderna för Finlands rättssystem och hur man kan utöva sina juridiska rättigheter. De bekantar sig med juridiska avtal och informationskällor och fördjupar sig i hur man behandlar allmänt förekommande juridiska frågor. Centralt innehåll är familjerätt, konsumentskydd, boende och straff- och processrätt. I kursen kan ingå ett besök till tingsrätten för att delta i behandlingen av brottmål.

Fördjupade kurser

SI 05 Samhället i förändring - samhällslära inför realprovet

En fördjupningskurs i samhällslära med syfte att analysera olika samhällseliga fenomen i Finland och den globala världen, speciellt med tanke på realprovet i samhällslära och möjliga framtida studier i samhällsvetenskap. Kursen fördjupar insikterna i samhällsvetenskapliga metoder och frågeställningar, samt förmåga att söka och hitta mångsidigt samhällsrelaterat material i olika källor, samt att kritiskt granska och tolka information. I kurser ingår övningar i frågor som provet i samhällslära baserar sig på.

SI 06 Våra val - demokratins grundpelare

En tillämpad kurs som hålls inför och under riksdagsval och kommunalval. Under kursens lopp fördjupas studerandes kunskap om det politiska systemet, partiernas funktion och roll i vårt samhälle, samt vad som egentligen händer i samband med val. Under kursens lopp ordnar de studerande en valdebatt för skolans studerande samt arrangerar skuggval med alla skolans studerande som röstberättigade. Olika studiebesök och möten med politiker kan ingå i kursen.

SI 07 Aktuella samhällsfrågor

Under kursen analyseras, diskuteras och debatteras aktuella samhällsfrågor ur olika synvinklar. Kursens innehåll varierar beroende på vilka frågor som är aktuella vid tidpunkten. Kursen är främst en samhällsorienterande diskussionskurs som strävar till att utveckla deltagarnas insikter i samhällsfrågor samt utveckla deras förmåga att argumentera och debattera.

SI 08 Mänskliga rättigheter och totalitära stater

En projektkurs som studerar rasism, intolerans, brott mot mänskliga rättigheter och folkmord ur olika perspektiv. Kursen genomförs delvis som närstudier, delvis som en resa till koncentrationsläger i Tyskland och förintelseläger i Polen, Resan ordnas i samråd med den norska stiftelsen Hvite Busser til Auschwitz.

SI 09 Ung företagsamhet

En projektkurs som fokuserar på ge den studerande ökade insikter om företagande, teamarbete och arbetslivserfarenhet. Den studerande grundar ett eget UF-företag under läsåret och driver företaget som ett riktigt företag. Under läsåret går den studerande igenom företagets alla skeden från grundande till att avsluta verksamheten. Utvecklande av en produkt eller en tjänst, samt marknadsföring och bokföring har en central plats i kursen. Kontakter till företagare i regionen, studiebesök och olika mässor kan också ingå.

SI 10 Känn Kina

En fördjupningskurs i Kinas historia, samhälle, kultur och traditioner. Kursen innehåller föreläsningar, filmer och egna arbeten kring olika aspekter av Kina. Kursen har anknytning till samarbetet med vår partnerskola The High School Affiliated to Renmin University of China i Beijing.

SI 11 Politik i praktiken

En kurs som avser att ge fördjupad insikt i hur politiska institutioner på såväl riksplanet som det lokala planet fungerar. Detta sker delvis med hjälp av studiebesök och inbjudna gäster. Vidare studeras vilka andra aktörer som utövar politisk makt i samhället, såsom medier, tjänstemän och medborgarorganisationer.

The background of the entire page is a solid red color. Overlaid on this is a repeating pattern of semi-transparent red circles. Each circle contains a white icon of an open book with horizontal lines representing text on the pages. The circles are arranged in a grid, with some circles containing the book icon and others being empty.

RELIGION

Undervisningen i religion har som målsättning att fördjupa din kunskap om den egna religionen så att du kan förstå hur religionen påverkat kulturarvet och det etiska tänkandet. Vidare ska du bekanta dig med främmande religioner och se hur religionerna påverkar samhället och individens liv. Religionsundervisningen vill skapa förutsättningar för tolerans och förståelse för olika världsåskådningar och synsätt men också betona varje individs eget ansvar när det gäller att ta ställning i moraliska och etiska frågor.

Eftersom religionen utgör en del av kulturen och samhället har religionsundervisningen en naturlig koppling till ämnen såsom historia, samhällslära och konstämnen.

Rekommenderad studiegång

Första året: Re 01
Andra året: Re 02

OBS! I din lärokurs kan ingå endast ett livsåskådningsämne, antingen religion eller livsåskådningskunskap. Religion är obligatoriskt för dem som tillhör den evangelisk-lutherska kyrkan.

Obligatoriska kurser

Re 01 Religion som fenomen – i kristendomens, judendomens och islams fotspår

I kursen bekantar vi oss med judendomens, kristendomens och islams gemensamma rötter samt deras centrala drag, kulturarv och inflytande i samhället och diskuterar aktuella frågor som berör dessa religioner. Vi studerar religion som fenomen samt bekantar oss med olika metoder att forska i religion. I kursen diskuteras även begrepp som modern andlighet, sekularisering, irreligiositet och religionsfrihet.

Re 02 Kristendomen som världsomfattande religion

I kursen bekantar vi oss med kristendomens ställning och samverkan med den omgivande kulturen i olika delar av världen. Kursen tar upp kristendomens historia som innefattar den katolska, ortodoxa och protestantiska, i synnerhet den lutherska, kyrkans uppkomst, särdrag, etiska tänkande och inflytande i samhället. Vi tar också upp aktuella frågor angående kristendomen.

Fördjupade kurser

Re 03 Religioner och religiösa rörelser i världen

Kursen ämnar sig för de som är intresserade av religioner med sitt ursprung i Indien, Kina och Japan. Vi bekantar oss med religionernas uppkomst och deras inverkan på det värsterländska samhället. I kursen tas upp religioner som hinduism, shinto, buddhism, taoism och konfucianism. Vi behandlar religionernas mångfald och inflytande på kulturen. Därutöver bekantar vi oss med naturfolkens religioner och voodoo.

Re 04 Religion i det finska samhället

I kursen får man en mångsidig bild av samverkan mellan religion och

samhälle i dagens Finland. Vi diskuterar den religiösa andligheten i Finland samt religiösa samfund i den finländska och allmäneuropeiska lagstiftningen, religions- och livsåskådningsfrihet samt frågor om jämställdhet och diskriminering. Som en del av kursen kan de studerande genomföra ett frivilligt projekt eller fördjupa sig i den sociala verksamheten inom något religiöst samfund.

Re 05 Religion inom vetenskapen, konsten och populärkulturen

I denna kurs bekantar vi oss med olika religionsvetenskapliga perspektiv. Ett av kursens mål är att förstå sambandet mellan religion och konst. Vi bekantar oss med den fornnordiska tron samt hur den har påverkat vårt kulturarv. Kursens mål är också att man ska få kunskap om religiös symbolik och hur religiösa teman behandlas inom konst och populärkultur d.v.s. film, musik och böcker.

Re 06 Religioner och medier

Kursen ämnar sig för de som är intresserade av media samt hur media används i religiösa sammanhang. Vi diskuterar mediernas inverkan på religionsrelaterade fenomen, såsom attityder och föreställningar kring religioner, religioner och konflikter, religioner och fredsbyggande samt religionskritik. I kursen produceras också religionsrelaterat mediamaterial.

Re 07 Religionen i samhället

Kursen är avsedd för dig som ska skriva realprovet i religion. Viktiga avsnitt i ämnet repeteras, och du har möjlighet att själv påverka kursinnehållet.

Olika aktuella teman behandlas samt uppgifter ges i syfte att ge dig träning inför skrivningarna.

Skolvisa kurser

LIVS-
ÅSKÅDNINGSGS-
KUNSKAP

Ämnet ska hjälpa dig att utforma din livsåskådning och identitet, samt att forma dina ideal och handlingsmönster för ett socialt liv. Livsåskådning ska genom reflektion och samtal öka din allmänbildning beträffande kultur och livsåskådningar. Samtidigt utvecklas ditt etiska sinnelag och tolerans samt din förmåga att diskutera, lyssna och uttrycka dig.

OBS! I din lärokurs kan ingå endast ett livsåskådningsämne, antingen religion eller livsåskådningskunskap. Religion är obligatoriskt för dem som tillhör den evangelisk-lutherska kyrkan.

Rekommenderad studiegång

De obligatoriska kurserna i livsåskådning erbjuds inte varje år. Följande upplägg gäller för de inkommande läsåren:

2020-2021: Lk 01

2021-2022: Lk 02

2022-2023: Lk 01

Obligatoriska kurser

Lk 01 Världsåskådning och kritiskt tänkande

Under kursen reflekterar man över vad ett gott liv är, vilka element identiteten och ett individuellt liv består av och vilka möjligheter människan har att eftersträva ett gott liv. Centrala teman som människans grundläggande behov, världsliga och religiösa modeller för ett gott liv, människans existens och uppfattningar om dygder och laster behandlas under kursens gång. Nätkurs inom GNet.

Lk 02 Människan, identiteten och ett gott liv

Kursen fokuserar på olika människosyner och människoideal som ibland ger motstridiga svar på viktiga livsfrågor. Under kursen reflekteras och diskuteras den egna identiteten. Mänskliga rättigheter och människovärdet behandlas grundligt, samt olika uppfattningar om ett gott liv. Grundläggande existentiella frågor såsom människorelationer, könsroller, sexualitet, studier, arbete, åldrande och död diskuteras.

Lk 03 Individen och samhället

Centralt innehåll i kursen är människan som social varelse och gemenskap mellan individer. Samhällsforskningens grunder, samt kännetecken för det moderna västerländska samhället. Under kursen studeras också sambandet mellan ekonomisk och politisk makt i Finland och i den globala marknadsekonomin. Mänskliga rättigheter, religions- och samvetsfrihet, global rättvisa och hållbar utveckling är viktiga temaområden i kursen. Samhälleliga utopier och dystopier studeras också. Målet är att studerande lär sig granska samhället och dess strukturer kritiskt, samt utvecklar sina förmågor för att se olika framtida möjligheter.

Lk 04 Kulturens inverkan på människans livsåskådning

Centralt innehåll i kursen är begreppet kultur och kulturens betydelse för mänskligheten och den egna livsåskådningen. Kulturarvet och den

finländska kulturens och identitetens historiska utveckling, samt mångfald och minoritetskulturer i Finland studeras. Etnocentrism och rasism, samt ömsesidig respekt och jämställdhet i olika kulturer studeras också ingående. I kursen kan ingå olika specialarbeten kring olika kulturer och civilisationer, samt deras inverkan på livsåskådningar och samhällen.

Skolvisa kurser

Lk 05 Livsåskådningarnas värld

LK 06 Teknologi, världsåskådningar och mänsklighetens framtid

HÄLSOKUNSKAP

Hälsokunskap är ett tvärvetenskapligt läroämne. Enligt WHO:s definition kan hälsa ses som ett fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Läroämnen och vetenskaper som stöder hälsokunskap är därför till exempel biologi, psykologi, geografi och samhällslära.

Läroämnet hälsokunskap syftar till att ge dig kunskap och verktyg att i livet göra sådana val som stärker din hälsa, ditt välbefinnande och din trygghet. De färdigheter du behöver är av olika slag: kognitiva, sociala, emotionella, funktionella och etiska, samt förmåga att leta reda på information. Du får också lära dig att ta ansvar såväl för din egen som för andras hälsa.

I kurserna behandlas bland annat hälsa och sjukdom, hälsofrämjande och vård av sjukdom, folksjukdomar, smittsamma sjukdomar, hälsovanor, sexualitet och föräldraskap.

Rekommenderad studiegång

Första året: Hä 01

Obligatorisk kurs

Hä 01 Hälsans byggstenar

Den obligatoriska kursen ska fördjupa den hälsokunskap som den studerande tillägnat sig i den grundläggande utbildningen och förståelsen för främjandet av hälsa och välbefinnande. Den studerande ska också lära sig att söka, använda och bedöma information om hälsa och sjukdom. Ämnesområden som behandlas är bl.a. hälsans dimensioner, våra vanligaste folksjukdomar och smittsamma sjukdomar, motion, kost, sömn samt olika former av beroenden. Viktigt är också att utveckla kunskaper i egenvård och hälsa i vardagen.

Fördjupade kurser

Hä 02 Människan, miljön och hälsan

Under kursen granskas hälsa, välbefinnande och trygghet som resurser samt social hållbarhet som ett mål för en hållbar framtid. Kursen fokuserar också på att undersöka hur arvs- och miljöfaktorer påverkar hälsan och funktionsförmågan. Ämnen som behandlas är bl.a. mänskliga relationer och socialt stöd, sexualitet och sexuella rättigheter, mental hälsa, krishantering, arbetshälsa, ergonomi och medier.

Hä 03 Hälsa och forskning

Kursen ska ge en helhetsbild av den historiska utvecklingen och de viktigaste framtida utmaningarna vad gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Kursen ska stärka den studerandes förmåga att inhämta och bedöma hälsorelaterad vetenskaplig kunskap och vardagskunskap och att tillämpa sin hälsokunskap som en aktiv medborgare. Ämnen som behandlas är bl.a. hälsopolitik, social- och hälsovårdstjänster, hälsoskillnader i Finland och i världen samt patientens rättigheter. Även etiska och globala hälsofrågor tas upp.

Skolvisa kurser

Hä 04 Repetitionskurs i hälsokunskap inför studentexamen

I kursen repeteras de mest centrala delarna i hälsokunskap. Målet med kursen är att få ett helhetsgrepp om de fysiska, psykiska och sociala faktorer som styr hälsa och sjukdomar, risk- och friskfaktorer samt regionala och globala skillnader i dessa.

I kursen behandlas olika typer av realprovsuppgifter i hälsokunskap samt hur man besvarar essäuppgifter i studentexamensprovet.

GYMNASTIK

Kurserna i gymnastik ger en nödvändig avkoppling från skolans övriga undervisning. Du kan förbättra din fysiska kondition men samtidigt också fördjupa din personliga teknik och ditt kunnande i ifrågavarande idrottsform. I bästa fall kan du finna dina framtida motionsformer från utbudet i skolans olika gymnastikkurser.

Rekommenderad studiegång

Första året: Gy 01
Andra året: Gy 02, Gy 06

Obligatoriska kurser

Gy 01 Motion ger energi

Målet är att den studerande förstår att fysisk aktivitet och funktionsförmåga är en grundläggande förutsättning för hälsa och välbefinnande. Den studerande ska utveckla sina fysiska färdigheter och sin kroppsliga uttrycksförmåga och få kunskaper och erfarenheter av mångsidig träning av fysiska egenskaper. Den studerande ska få erfarenheter av att utöva idrott gemensamt enligt principen om rent spel. Uppfattningen om den egna fysiska kapaciteten stärks när den studerande lär sig nytt och upplever glädje och avkoppling i gymnastiken.

Gy 02 En aktiv livsstil

Målet är att undervisa och uppmuntra den studerande att tillägna sig en motions och hälsoinriktad livsstil och få tillräcklig fysisk aktivitet varje dag. Den studerande ska vägledas att förstå att fysisk aktivitet som stödjer funktionsförmågan, hälsan och välbefinnandet förutom idrottsintressen också består av vardagsval och undvikande av långvarigt sittande.

Fördjupade kurser

Gy 03 Motion och hälsa

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den fysiska funktionsförmågan. Kursens syfte är att främja regelbunden motion samt att iakttä och utveckla sina fysiska egenskaper. Läraren ska leda planeringen och genomförandet av ett motionsprogram. Motionsprogrammet ska i mån av möjlighet genomföras med hjälp av sportteknologi.

Under kursen lär sig deltagarna grunderna i långdistanslöpning, både i teorin och praktiken. Kursens deltagare deltar i ett halvmaraton.

Gy 04 Att motionera tillsammans

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den sociala funktionsförmågan. Syftet med kursen är att främja de studerandes sociala gemenskap. Arbetsätten ska präglas av de studerandes delaktighet, aktivitet och samverkan. Kursinnehållet kan bestå av någon gemensam aktivitet, till exempel de gamlas dans eller någon annan projekthelhet. Studeranden ges möjlighet att öva sig i att ta ansvar och dela med sig av sina kunskaper och färdigheter genom olika ledaruppgifter i olika aktiviteter.

Gy 05 Motion och välbefinnande

Kursen ska särskilt fördjupa kunskaper och färdigheter som anknyter till den psykiska funktionsförmågan. Syftet med kursen är att hjälpa de studerande att orka och att öka sin studieförmåga genom avslappnande och stimulerande upplevelser av motion och idrott. Mångsidiga gymnastikövningar ger möjlighet till delaktighet, känsla av fysisk kapacitet och erfarenheter av att uttrycka sig med kroppen.

Skolvisa kurser

Gy 06 De Gamlas Dans

Under kursen tränar vi danser inför De Gamlas Dag och hur man uppträder med dem. Typiska gamla danser är mignon, wienervals, salty dog rag och jive. Kursen avslutas med en eller flera dansuppvisningar. Bedömning: godkänd/underkänd.

Gy 07 Antistress

En kurs i kroppsmedvetenhet och kroppskontroll. Övningar och lektioner som baserar sig på yogapilates tai chi. Rekommenderas för den som känner sig stressad och som avslappning inför studentskrivningar.

Gy 08-09 Skolidrottstävlingar 1-2

Studerande som deltar aktivt i skolidrottstävlingar, och träningarna inför dem, kan tillgodoräkna sig kurser. Deltagandet ska vara långsiktigt och kontinuerligt. Gymnastikläraren redogör inför varje läsår vad som förväntas av deltagarna, och hur aktiviteterna ska dokumenteras.

Samarbete med Raseborgs Idrottsakademi r.f.

Ekenäs gymnasium erbjuder i samarbete med Raseborgs Idrottsakademi r.f. (RIa) högklassiga och mångsidiga träningsmöjligheter under skoltid för dig som aktivt utövar lagsport eller individuell idrott på distrikts eller nationell nivå, och som målmedvetet strävar efter att utvecklas som idrottare. För träningen ansvarar de lokala föreningarnas och klubbarnas tränare. Antalet och utbudet av grenar kan variera beroende på RIa:s möjligheter att erbjuda grenträning. Träningen förläggs till position 7 i mån av möjlighet. Under provveckan utgår träningarna.

Aktivt deltagande i träningarna och ger sammanlagt en kurs per termin. Träning på skoltid kan inte ersättas med övrig träning. Under din gymnasietid kan du få max. 5 kurser. För att få delta i RIa:s verksamhet krävs att du har ansökt om en plats i RIa och att styrelse har godkänt din ansökan.

Mera information hittar du på www.raseborgsidrottsakademi.fi

Under din gymnasietid kan du få max. 5 kurser. För att få delta i RIa:s verksamhet krävs att du har ansökt om en plats i RIa och att styrelse har godkänt din ansökan.

Mera information hittar du på www.raseborgsidrottsakademi.fi

Gy 10-14 RIA 1-5

Gy 15-19 Personlig träning 1-5

Kursen förutsätter att studeranden har en personlig tränare, att hen tränar nära toppnivå och har ett eget träningsprogram. Träningen sker utanför skolschemat och är så omfattande att skolarbetet påverkas. En portfolio innehållande träningsdagbok, träningsprogram samt utlåtande av tränare krävs av studerande.

Studerande kan antingen tillgodoräkna sig RIA-kurser, eller kurser för personlig träning, inte båda.

MUSIK

Musikundervisningen strävar till att tillvarata ditt intresse för musik samt till att utveckla din allmänbildning då det gäller musik och musikkännedom. Genom att erbjuda upplevelser, färdigheter och kunskaper utvecklas ditt personliga förhållande till musik och du lär dig bland annat att sätta in olika musikstilar i ett historiskt och kulturellt perspektiv. Du får också aktivt ta del i musiceringen och övar tillsammans med andra in musikslag som kan uppföras på skolans fester eller andra evenemang, där musiken utgör en viktig del.

Rekommenderad studiegång

Första året: Mu 01
Andra året: Mu 02

Obligatoriska kurser

Mu 01 Musiken och jag

Kursens mål är att den studerande ska hitta sitt eget sätt att ta del av och skapa musik. Den studerande ska genom att delta i musikalisk verksamhet få erfarenheter av att musicera, fördjupa sitt kunnande och reflektera över sin roll som musikåhörare, -tolkare, -skapare och användare av kulturtjänster. Utifrån sitt personliga förhållande till musiken ska varje studerande uppnå insikt i musikens betydelse i livet och i kommunikationen mellan människor. Under kursen ska de studerande bekanta sig med varandras musikintressen och med det lokala musiklivet.

Mu 02 Ett flerstämmigt Finland

Kursens mål är att den studerande ska lära känna den finländska musiken och utveckla sin kulturella identitet. Den studerande ska undersöka olika musikkulturer i Finland, inklusive subkulturer, och lära sig förstå bakgrunden till dem, hur de utvecklats och deras centrala drag. Det är också viktigt att beakta att de finländska musikkulturerna är en del av den europeiska och globala musikvärlden.

I undervisningen ska mångsidiga arbetssätt användas, i synnerhet musicerande och musiklyssnande. I samband med musicerande ska man fästa avseende vid att utveckla den konstnärliga uttrycksförmågan samt förmågan att lyssna och kommunicera. Musikrepertoaren ska innehålla olika musikgenrer, allt från populärmusik till konstmusik och folkmusik.

Fördjupade kurser

Mu 03 Fritt fram för musik

Kursens mål är att den studerande ska lära känna musikgenrer, -stilar och -kulturer som den studerande inte är bekant med från förr, samt fördjupa sin förståelse för musikens kulturbundenhet. Den studerande ska undersöka likheter och olikheter i musikalisk praxis inom olika musikkulturer och lära sig förstå hur varje kultur själv definierar sin uppfattning om musik. Under kursen ska den studerande fördjupa sig i några musikgenrer eller musikkulturer. Den studerande ska utveckla sin förmåga att musicera och sin förmåga att söka och hantera information. Kursen kan även genomföras som ett projekt.

Mu 04 Musikens budskap och makt

Kursens mål är att den studerande ska tillägna sig kunskap om hur musiken används och om musikens möjligheter att påverka inom olika konstformer, i multimediala informations- och kommunikationsmiljöer och i samhället. Den studerande ska undersöka sambandet mellan musik och text, bild och rörelse samt med hjälp av några avgränsade exempel fördjupa sig närmare i hur musiken används i exempelvis filmer, teater, medier eller webbmiljöer. Vid analys av ovan nämnda musikuttryck ska man fokusera på att förstå helheter. Genom att analysera existerande eller självproducerat material kan de studerande utforska möjligheterna att påverka genom musik. Kursen kan även genomföras som ett tvärkonstnärligt eller ämnesövergripande projekt.

Skolvisa kurser

Mu 06-07 Körsång I-II

Aktivt musicerande med tyngdpunkt på sång. Vi sjunger i stämmor, om du tycker om att sjunga är du hjärtligt välkommen. Vi övar regelbundet hela läsåret och uppträder vid skolans fester och högtider.

Mu 08-12 Musikinstitutstudier 1-5

Studerande som avlagt avgångsbetyg i musik på grundnivå kan få upp till fem gymnasiekurser i musik kompenserade.

The background of the entire page is a repeating pattern of light-colored circles. Each circle contains a stylized icon of a pencil and a pen nib crossed at their tips. The circles are arranged in a grid, with some circles containing the icon and others being empty, creating a subtle, textured effect.

BILDKONST

Bildkonst är ett färdighetsämne som ger dig möjlighet att genom personligt arbete, praktiska övningar och teoretisk kunskap komma underfund med bildgestaltningens konkreta möjligheter. Bilden är ett språk vars betydelse hela tiden växer och vars uttrycksformer och tillämpning ökar. Konsten är dess förnämsta uttrycksform. I den känner vi igen oss själva, vår samtid och vårt förflutna.

Bildkonst ger möjlighet att utforska både den yttre och den inre miljön. Hur gestaltar människan, både förr och nu sin vardagsmiljö? Hur avspeglar miljön våra värderingar och prioriteringar? Vad berättar de föremål vi omger oss med om oss själva och hur ser framtiden ut?

Rekommenderad studiegång

Första året: Ko 01

Andra året: Ko 02

Obligatoriska kurser

Ko 01 Bilder och kulturer

I denna grundkurs är konst som fenomen en grundläggande utgångspunkt. Konst och visuell kultur är breda begrepp som under kursens gång tangeras genom diskussioner och uppgifter där du ska kunna medverka med egna tankar, åsikter och reflektioner. I kursen ingår bland annat uppgifter om grundläggande tekniker, färgteori, bildanalys och inslag av konsthistoria samt ett valfritt projekt. Kursuppgifterna förverkligas genom att tillämpa olika arbetsmetoder och tekniker.

Ko 02 Formgivna och byggda miljöer

Innehållet i denna kurs fokuserar på byggda miljöer i samhället och globalt, arkitektur inom den lokala omgivningen och formgivning. Kursuppgifterna ger dig möjligheten att tillämpa olika tekniker och du får bekanta dig med olika skapandeprocesser som berör visuell uttrycksförmåga. Hur inverkar konsten på miljön och samhället? Vad innebär offentlig konst? Kan konst bidra till hållbar utveckling? Frågeställningar som dessa följer genomgående med i kursens innehåll.

Ko 03 Medier och delaktighet

I kursen ges du möjligheten att fördjupa dina färdigheter i visuell kommunikation. Breda begrepp som informations- och kommunikationsteknologi analyseras och undersöks, likaså innebörden av medier och samband mellan dessa fält och bilder samt konst. Den moderna mediekulturen är ett genomgående tema i kursen. Hur inverkar medier på ditt liv, på samhället och även globalt? I kursen ingår uppgifter där du ska producera och skapa visuellt tilltalande budskap och analysera reklamer. Du bildar dig uppfattningar om hur visuell kommunikation inverkar på samhället och hur reflekterar kring sambandet mellan visuell kommunikation och hållbarhetsaspekter.

Fördjupade kurser

Ko 04 Konstens olika världar

I denna valbara kurs fördjupar du dina kunskaper i konsthistoria. Den teoretiska grunden bekantar du dig med genom att tillämpa en undersökande och analyserande arbetsmetod. Du studerar och fördjupar dig i litteratur som berör olika tidsepoker, konstinriktningar och dess innebörder. Vid sidan om den teoretiska aspekten skapar du bilder både individuellt och i grupp. Du ska reflektera kring samband mellan konstens och samhällets utveckling genom att tillämpa olika bildtolkningsmetoder och överlag reflektera kring hur konsten och visuell kultur har format samhället. Lokala konstnärer från förr till nutid, samt övrig kulturell verksamhet inom Raseborg utgör även en del av kursens innehåll.

STUDIE- HANDLEDNING

Obligatoriska kurser

Sh 01 Jag som studerande

Studerande ska ges information om gymnasiestudierna, studiernas uppbyggnad och studentexamen. Studerande ska också vidareutveckla studiefärdigheter som förutsätts i gymnasiet samt centrala kunskaper och färdigheter som behövs för att kartlägga sina styrkor och intresseområden. Studerande ges också tillfälle att fundera över frågor i anslutning till livslångt lärande och personlig utveckling.

Sh 02 Fortsatta studier och arbetsliv

Under kursen ska studerande utveckla sin självkännetdom och sin förmåga att planera och ha kontroll över sitt liv. Hen fördjupar sig i teman som är centrala med tanke på fortsatta studier och arbetsliv och som utvecklar förmågan att planera sin karriär och sitt liv samt ger färdigheter för övergången till fortsatta studier och arbetslivet. Hen bekantar sig också med olika utbildningsalternativ på andra stadiet och på universitet och högskolor samt med det övriga utbildningsutbudet. Studerande ska också förbättra sina arbetslivsfärdigheter och fördjupa sin kunskap om arbetslivet.

Skolvisa kurser

Sh 03 Tutorverksamhet

Andra (/tredje) årets studerande kan fungera som tutorer för nybörjarna. Tutorerna tar hand om nybörjarna, speciellt under de första perioderna, och hjälper dem med olika praktiska frågor. De deltar i planeringen och genomförandet av gemenskapsdagarna på Grantorp i början av skolåret. Tutorerna kan också medverka i olika informationssammanhang, både till nior och till föräldrar.

Sh 04 Kom igång - kurs i studieteknik

Kursen i studieteknik skall hjälpa dig att komma igång med gymnasiestudierna på ett effektivt sätt. Under kursen bekantar du dig med lästeknik, svarsteknik och grundläggande datorprogram.

TEMASTUDIER

Temastudierna är studier som kombinerar olika vetenskapsområden. De ger ett helhetsperspektiv på undervisningen och utvecklar de studerandes förmåga att gestalta och förstå större helheter än det enskilda läroämnet. Det centrala uppdraget för temastudierna är att erbjuda de studerande möjligheter att kombinera och tillämpa kunskaper och färdigheter från flera olika läroämnen. Målen och innehållet i temastudierna ska preciseras och konkretiseras i läroplanen. Samma kurs kan inte avläggas fler än en gång.

Ts 01 Tvärvetenskapligt tänkande (Tema: Studera Starkt)

Kurs i positiv psykologi som erbjuder dig verktyg för att må bättre och utforska din potential. Du får lära dig metoder för att öka ditt välbefinnande och för att förbättra dina studiefärdigheter och din förmåga att hantera stress. Under kursen behandlas personliga styrkor, värderingar och prioriteringar, positiva känslor, mindset och resiliens, medveten närvaro och avslappning. Vi arbetar genom teori, diskussioner och praktiska övningar. Målet är att du efter kursen känner till dina styrkor och värderingar, kan lägga upp realistiska mål, är mera kreativ, kan bemöta utmaningar och återhämta dig från stress.

Bedömning: Avlagd/underkänd. Inget prov, men obligatorisk närvaro.

Ts 02 Undersökande projektarbete med hjälp av digitala arbetsätt

Målet för denna kurs i informations- och kommunikationsteknologi är att den studerande självständigt eller i samarbete med andra studerande planerar, genomför och presenterar ett dokumenterat projekt, en undersökning, uppfinning eller annan produkt som anknyter till något fenomen, tema eller ämnesområde. Den studerande ska samtidigt utveckla sin digitala kompetens. Ett annat mål är att den studerande ska ges möjlighet att arbeta och samarbeta över ämnesgränserna. Det centrala innehållet i kursen ska ha koppling till kunskaper och färdigheter inom två eller flera olika läroämnen eller temaområden.

Ts 03 Vardagskompetens

Under denna kurs som ska behandla frivilligverksamhet, arbetsliv, trafikfostran eller internationell verksamhet ska den studerande ges möjligheter att tillämpa sina kunskaper och färdigheter i praktiska arbetsuppgifter och situationer. Syftet är att stärka sambandet mellan vardagslivet och kunskaper som den studerande inhämtat i skolan. Kursens mål är att den studerande ska lära sig förstå hur samhället fungerar och att den studerande i olika sammanhang utanför skolan ska utveckla sådan kompetens som behövs i arbetslivet. Den studerande ska i mån av möjlighet ges tillfälle att fördjupa sitt kunnande också i internationellt samarbete. Kunskap som inhämtats på annat håll och som motsvarar kursens mål och innehåll kan helt eller delvis räknas den studerande till godo.

GYMNASIE- DIPLOM

Inom ramen för de kurser som i gymnasiets läroplan definieras som tillämpade kurser kan de studerande avlägga gymnasiediplom i olika ämnen eller ämnesgrupper. Syftet med gymnasiediplomen är att ge den studerande möjlighet att visa en specialkompetens och ett specialintresse genom ett arbete som den studerande utfört och utvecklat under en längre period. Gymnasiediplomarbetet ska utföras så att det ger en mångsidig bild av den studerandes förmåga att arbeta målinriktat, de färdigheter som den studerande utvecklat och en djupgående kunskap på området i fråga. Den studerande ska i diplomarbetet undersöka och beskriva en kulturellt mångskiftande verklighet på det sätt som kännetecknar respektive läroämne. Gymnasiediplomarbetet ska även avspegla den studerandes frivilliga intresse samt en förmåga att tänka, skapa, tolka och värdera.

Gymnasiediplom kan avläggas i huslig ekonomi, bildkonst, slöjd, gymnastik, mediekunskap, musik, dans och teaterkonst. Gymnasiediplomen ger de studerande möjlighet att utvärdera kunskaper och styrkor som de utvecklat under gymnasietiden, med tanke på fortsatta studier. Gymnasiediplomen kompletterar de kunskaper som framgår av avgångsbetyget från gymnasiet och studentexamensbetyget.

Gymnasiediplom kan enligt utbildningsanordnarens beslut avläggas i ett eller flera ämnen eller ämnesgrupper i gymnasiet. Utbildningsstyrelsen ger anvisningar om avläggandet av de olika gymnasiediplomen.

Nationella tillämpade kurser

Gd 01 Gymnasiediplom i huslig ekonomi

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sin kunskap om, sin färdighet i och sitt intresse för huslig ekonomi. Målet för gymnasiediplomet i huslig ekonomi är att främja den studerandes förmåga att samverka, förvärva kunskap tillsammans med andra och dela kunskap, att använda undersökande och tillämpande arbetssätt samt utvärdera arbetet. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på det tema och den idé som den studerande valt samt på planerings- och arbetsprocessen. Gymnasiediplomet i huslig ekonomi omfattar ett diplomarbete, en essä och en portfölj.

Gd 02 Gymnasiediplom i bildkonst

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sina kunskaper och färdigheter i och sitt intresse för bildkonst. Målet för gymnasiediplomet i bildkonst är att den studerande visar sitt breda kunnande inom bildkonst och annan visuell kultur genom att producera, tolka och värdera olika bilder på ett mångsidigt sätt. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på de mål som den studerande ställt upp för gymnasiediplomet och den uppgift, det perspektiv och det sätt att genomföra uppgiften som den studerande valt. Gymnasiediplomet i bildkonst omfattar ett verk och arbetsprocessen, självvärdering och en portfölj som beskriver kunskapen om bildkonst.

Gd 03 Gymnasiediplom i slöjd

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sitt kunnande i och sitt intresse för slöjd. Målet för gymnasiediplomet i slöjd är att den studerande utvecklar sin förmåga att självständigt planera och framställa slöjdprodukter av hög kvalitet samt bedöma sitt kunnande. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på den uppgift och idé som den studerande valt, planerings- och framställningsprocessen samt en självvärdering av dem. Gymnasiediplomet i slöjd omfattar en slöjdprodukt eller ett slöjdalster och en portfölj som beskriver planerings- och framställningsprocessen samt självvärderingen.

Gd 04 Gymnasiediplom i gymnastik

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sitt kunnande i och intresse för gymnastik. Målet för gymnasiediplomet i gymnastik är att den studerande på ett mångsidigt sätt ska kunna reflektera över motionens betydelse i sitt liv och samtidigt utveckla sin fysiska funktionsförmåga, sitt fysiska specialkunnande, intresse och sin samarbetsförmåga. Det centrala innehållet i kursen ska utöver fysisk aktivitet omfatta en undersökning som anknyter till gymnastik och en portfolio. Gymnasiediplomet i gymnastik består av en helhet som innehåller delområdena fysisk prestationsförmåga, kunskap om gymnastik och idrott, specialkunnande, intresse och samarbetsförmåga samt en självvärdering i form av en portfolio.

Gd 05 Gymnasiediplom i mediekunskap

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sin kompetens i och sitt intresse för mediekunskap. Målet för gymnasiediplomet i mediekunskap är att den studerande ska utveckla mångsidig kommunikations- och mediekompetens samt förmåga att använda medieverktyg, mediala uttrycksformer och möjligheter på ett kreativt sätt. Dessutom förutsätts förmåga att kritiskt välja, tolka, bedöma och strukturera information, reflektera över medierelationer och uppfatta mediernas verksamhetsfält. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på den uppgift, det perspektiv och det arbetssätt som den studerande valt. Gymnasiediplomet i mediekunskap omfattar en portfölj och en mediepresentation.

Gd 06 Gymnasiediplom i musik

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden ska ge prov på speciell kompetens inom musikens område och visa sitt musikintresse. Den studerande ska visa sitt musikaliska kunnande och intresse genom att förbereda ett projekt som påvisar kunskaper och färdigheter i musik eller genom att sammanställa en portfölj över sina musikstudier och sin musikaliska verksamhet under gymnasietiden. Gymnasiediplomet i musik kan avläggas antingen självständigt eller i grupp. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på de olika sätten att avlägga och de olika delarna

av gymnasiediplomet i musik. Gymnasiediplomet i musik består av fyra delar: den studerandes musikaliska självbiografi, ett musikprojekt eller en musikportfölj, ett sammandrag och ett utlåtande av bedömarna.

Gd 07 Gymnasiediplom i dans

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sitt kunnande och intresse inom dans. Målet för gymnasiediplomet i dans är att stödja och beskriva den studerandes mångåriga dansstudier under gymnasietiden. Det centrala innehållet i kursen är en dansuppgift som den studerande valt, förberedelserna inför den och ett skriftligt arbete. Som dansuppgift kan den studerande välja att antingen uppträda som dansare eller att göra en koreografi. Uppgiften kan vara ett solo- eller grupparbete. Gymnasiediplomet i dans består av dansuppgiften och en essä.

Gd 08 Gymnasiediplom i teaterkonst

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sitt kunnande och intresse inom teaterkonsten. Målet för gymnasiediplomet i teaterkonst är att stärka den studerandes färdigheter i drama och teaterkonst samt utveckla de kommunikativa färdigheterna och förmågan att utvärdera sina prestationer. Det centrala innehållet i kursen är ett tema som de studerande själv valt inom något område av teaterkonst, en föreställning som anknyter till temat samt arbets- och bedömningsprocessen. Gymnasiediplomet i teaterkonst består av föreställningen och en portfölj.

INFORMATIONS- TEKNIK

Ekenäs gymnasium samarbetar med Öppna universitetet vid Åbo Akademi, så att våra studerande kan avlägga ett flertal universitetskurser i informationsteknik. Framför allt kurserna IT 02 – IT 11 sker i samarbete med Åbo Akademi.

ÅA-kurserna kan avläggas förslagsvis enligt schemat nedan.

Första året:	IT 02-05
Andra året:	IT 06-09
Tredje året:	IT 10-11

Rekommenderad studiegång

Skolvisa kurser

IT 01 Datorn som verktyg

Du kommer att ha stor nytta av din dator under hela din gymnasietid om du vet hur du ska använda den. I den här kursen går vi igenom det mesta du behöver kunna för att få ut så mycket som möjligt av datorn. Textbehandling, presentationsgrafik, tabellhanteringsprogram, kritisk användning av Internet och nätsäkerhet är några av de områden du lär dig mera om. Du får också kunskap i att jobba i molnet, vilket gör det mycket lättare för dig att organisera ditt material, kommunicera med dina lärare och samarbeta med dina studiekamrater.

IT 02 Grundkurs i informationsbehandling I

Kursen är inkörsporten till akademiska IT-studier. På kursen blir studerande bekanta med grundläggande begrepp inom informationsbehandlingen och erhåller kunskaper om funktionsprinciper för hårdvara och mjukvara.

IT 03 Grundkurs i informationsbehandling II

Fortsättning på och fördjupning av IT 02.

IT 04 Grundkurs i programmering I

Kursens röda tråd är att de studerande lär sig skriva enkla, välstrukturerade och väldokumenterade program i programmeringsspråket Python.

IT 05 Grundkurs i programmering II

Fortsättning på och fördjupning av IT 04.

IT 06 Fortsättningskurs i programmering I

På kursen får studerande fördjupade färdigheter i utveckling av modulära programhelheter med hjälp av ett objektorienterad programmering.

IT 07 Fortsättningskurs i programmering II

Fortsättning på och fördjupning av IT 06.

IT 08 Logik I

På kursen erhåller de studerande grunderna i logik som behövs för diskret matematik, programverifiering och formella specifikationer samt för formell utveckling av program.

IT 09 Logik II

Fortsättning på och fördjupning av IT 08.

IT 10 Datorteknik I

På kursen bekantas de studerande med den generella uppbyggnaden av en dator och de vanligaste perifera enheterna samt hur dessa fungerar.

IT 11 Datorteknik II

Fortsättning på och fördjupning av IT 10.

DRAMA

Dr 01 Drama och improvisationskurs

Kom med på denna roliga dramakurs där vi gör övningar som stimulerar din fantasi, stärker ditt självförtroende och gör dig säkrare på att uppträda inför andra. Under kursen utvecklas din samarbetsförmåga och din koncentration. Vi gör massor med roliga övningar tillsammans och enda publiken du har är de andra i gruppen. Kursens fokus ligger på att ha roligt tillsammans och under kursen släpper du fram dina kreativa resurser och idéer och lär dig att genomföra övningar utan rädsla och osäkerhet. Det viktigaste med kursen är att du vågar utmana dig själv, vågar testa på lite nytt och vågar släppa loss. Detta är en kurs som är helt annorlunda än de övriga kurserna i gymnasiet, det är en utvecklande kurs som tränar din förmåga att våga och som bjuder på en massa roliga stunder!

Bedömning: godkänd/underkänd

Dr 02 Fördjupad drama och improvisationskurs

Är du sugen på mera drama? vill du bli mer spontan? Vill du våga mera? I denna kurs arbetar vi med dramaövningar, teaterlekar och vi lägger stor vikt vid improvisationsövningar. På ett lekfullt och kravlöst sätt går vi igenom grunderna och kursen ger dig verktyg för att improvisera, både i vardagen och på scenen. Vi arbetar med fantasi, spontanitet, samarbete och kommunikation. Kursen ger dig ett ökat självförtroende att agera inför andra och du övar dig i att våga bjuda på dig själv i olika situationer. En kurs i improvisationsteater är en rolig kurs som bjuder på lekfulla övningar och många skratt.

De studerande skapar tillsammans en teaterföreställning för skolans julfest. De studerande får erfarenhet av olika former av teaterarbete, utvecklar sin förmåga att uppträda inför publik och sin förmåga till samarbete.

Bedömning: godkänd/underkänd.

ÖVRIGA SKOLVISA KURSER

Studiekompis

Studiekompiskursen är en självstudiehelhet. Kursen ger den studerande verktyg och insikter som stöder den studerande på olika plan. Målet med Studiekompiskursen är framför allt att bygga upp studerandes självinsikt och stärka deras kontroll över sitt eget liv i fråga om studier och välbefinnande. Kursinnehållet består av tre teman: Studier, Sociala relationer och Känslor och psyket. Studerande lägger upp sin kurs genom att välja de ämnen som de vill lära sig mera om inom dessa teman. Kursen bedöms med vitsorden godkänd/underkänd. För godkänt vitsord krävs att studerande gör uppgifterna i Studiekompis samt lämnar in en inlärningsdagbok. För prestationen ges en kurs.

Elevkårsverksamhet

Elevkårsstyrelsen jobbar för studerandenas bästa och försöker bland annat hitta på trevligt program och intressanta temadagar för studerande. Om du deltar i elevkårsstyrelsen under ett läsår erhåller du en kurs för ditt arbete. I kursen ingår färdigheter som du har nytt av i framtiden, bland annat lär du dig mötesteknik och bokföring, samt övar dig i att samarbeta och kommunicera. Därtill ingår en del arbete såsom försäljning av olika produkter i elevkårens café och tillverkning av olika bakverk och mellanmål. Elevkårens styrelsemedlemmar har också rätt att delta på lärarmöten och föra fram studerandes synpunkter i frågor som rör skolvardagen. Styrelsemedlemmarna har också en viktig uppgift när det gäller framställningen av skolans planer som läroplanen, jämställdhetsplanen, rusmedelsförebyggande planen och antimobbningsplanen. Sammanställningen av skolans planer sker i samråd med studerande. Styrelsemedlemmarna är även delaktiga i skolans team och fungerar som den koordinerande länken mellan teamen och ansvarar för kommunikationen mellan teamen.

Teamverksamhet

Alla studerande vid Ekenäs gymnasium väljer i början av läsåret ett team som de arbetar i under läsåret. Teamens uppgifter kan variera från år till år men målsättningen med teamen är att studerande skall få påverka och vara delaktiga i skolvardagen i hög utsträckning. Teamen kan ha olika uppgifter såsom till exempel ansvar för skolans sociala medier, förverkligande av olika evenemang och temadagar, ansvar för AV-utrustningen, tillverkning och försäljning av olika skolprodukter, deltagande i internationell verksamhet, ansvar för skolans ekologiska profil och sortering. Vid slutet av gymnasistudierna efter att ha medverkat två läsår i olika team, samt deltagit i abiteamen under sista läsåret erhåller studerande en kurs för sitt arbete.

STUDENT- EXAMEN

Ämnen som ingår i studentexamen

I studentexamen ska ingå fyra obligatoriska ämnen, av vilka modersmålet måste vara ett. De tre övriga väljer du bland det andra inhemska språket, dvs. finska (A- eller B-nivå), ett främmande språk - vanligtvis engelska (A- eller C-nivå) -, matematik (lång eller kort lärokurs), och ett realämnesprov.

Du får själv avgöra på vilken nivå proven skrivs, oberoende av ditt studieprogram. Minst ett av de obligatoriska ämnena måste skrivas på den mera krävande nivån.

Utöver detta kan du avlägga ett eller flera extra prov. Det finns inte någon begränsning i antalet prov som kan ingå i examen. Med tanke på fortsatta studier rekommenderar vi i alla fall att du skriver flera prov än de fyra obligatoriska!

När du får inleda din studentexamen

Du avgör själv när du inleder din studentexamen, och har rätt att använda upp till tre på varandra följande examenstillfällen (t.ex. vår-höst-vår eller höst-vår-höst). När du anmäler dig till det första tillfället avgör du samtidigt när din examen senast måste bli klar. Planera dina studier så att du är väl förberedd då du ska delta i ett studentexamensprov.

För att få rätt att delta bör du ha läst åtminstone alla obligatoriska kurser i just det ämnet. I ett valfritt främmande språk bör du ha läst åtminstone tre kurser. För att få delta i vårens studentskrivningar måste de obligatoriska kurserna vara avklarade senast vid utgången av period 3, för höstens skrivningar senast i period 5 föregående vårtermin.

Provuppgifterna

Provuppgifterna i studentexamen bygger på innehållet i de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna. Vi rekommenderar alltså att du förutom de obligatoriska kurserna också avlagt de riksomfattande fördjupande kurserna. Det är också klokt att avlägga en prepkurs om det ingår en sådan i ämnets kurspalett.

Omtagning

Varje godkänt prov har man rätt att göra om så många gånger man vill. Du kan själv välja när du gör om provet.

Ett underkänt prov kan göras om tre gånger vid de tre examenstillfällen som omedelbart följer på det tillfälle där du skrev underkänt. Efter att ha avlagt studentexamen kan ett underkänt prov göras om så många gånger man vill. Detta gäller både obligatoriska och extra prov.

Provet i realämnen

Vart och ett av följande läroämnen har sitt eget prov i studentexamen: evangelisk-luthersk religion, livsåskådningskunskap, psykologi, filosofi, historia, samhällslära, fysik, kemi, biologi, geografi och hälsokunskap.

Du avgör själv om du väljer att avlägga ett eller flera realämnesprov, och om du i så fall väljer att avlägga det som obligatoriskt eller extra prov. Endast ett realämne får vara obligatoriskt. Däremot får du avlägga hur många prov som helst i realämnena som extra prov.

Proven i realämnena skrivs under två skilda provdagar. Under en provdag får du delta i endast ett ämnesrealprov. Utnyttjar du båda provdagarna kan du alltså avlägga två realämnesprov vid varje examenstillfälle.

I tabellen nedan kan du se vilka ämnen som skrivs samma dag, hur många obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurser ämnet har, samt antalet uppgifter som besvaras och antalet uppgifter totalt per ämne.

Provdag 1			Provdag 2		
Ämne	Kurser	Antal uppgifter	Ämne	Kurser	Antal uppgifter
psykologi	1 + 4	6 av 10	ev.-luth. religion	3 + 2	6 av 10
filosofi	1 + 3	6 av 10	livsåskådning	3 + 2	6 av 10
historia	4 + 2	6 av 10	samhällslära	2 + 2	6 av 10
fysik	1 + 7	8 av 13	kemi	1 + 4	8 av 12
biologi	2 + 3	8 av 12	geografi	2 + 2	6 av 10
			hälsokunskap	1 + 2	6 av 10

Provet i ett realämne byggs upp av delar av varierande uppgiftstyp och svårighetsgrad. En del kan bestå av flera uppgifter. En del av uppgifterna kan vara obligatoriska. Uppgifterna kan ha bifogat material. Vid behov kan materialet ges som separata filer i filformaten för de program som bedömts lämpa sig för utförandet av uppgiften. För varje fil kan programmet den är avsedd för anges. Examinanden väljer själv med vilket program i provsystemet hen behandlar materialet ifråga. Antalet uppgifter i varje realämnesprov är beroende dels av antalet obligatoriska kurser och fördjupade kurser definierade på riksnivå i ett ämne, dels av läroämnets art och uppgifternas art. De flesta uppgifter bedöms med 0-20 poäng, medan mera krävande uppgifter bedöms 0-30 poäng. Poängsystemet kan variera mellan olika realämnena.

Allmänna råd med tanke på studieplaneringen och studentexamen

Fundera på vilka ämnen du är mest intresserad av, vilka ämnen du tror att du har mest nytta av med tanke på fortsatta studier efter studentexamen. Planera därefter ditt studieprogram så att du hinner läsa de kurser som du önskar avlägga. Kom också ihåg att studentexamensprovet är ett mognadsprov, där inte enbart dina kunskaper utan även ditt sätt att behandla och framställa dina svar på bedöms. Studentexamensprovet i modersmål och litteratur är obligatoriskt.

Modersmål och litteratur

I studentexamen provas din förmåga i både läskompetens och skrivkompetens. Provet i läskompetens och provet i skrivkompetens bygger på de samlade färdigheterna och kunskaperna i de obligatoriska och fördjupade kurserna i riksläroplanen (Mo 01 – Mo 09). Du rekommenderas att skriva provet på våren under det tredje studieåret.

Finska

För att klara dig bra i studentexamen utgår man från att du under hela gymnasietiden aktivt tagit del av massmedierna på finska (TV, radio, dagstidningar, internet). Finska kan väljas som ett obligatoriskt eller extra prov i studentexamen. Om du har läst A-finska kan du välja mellan att skriva provet i A-finska (lång lärokurs) eller B-finska (medellång lärokurs), oberoende av vilken lärokurs du läst i gymnasiet. Du kan skriva provet antingen på hösten tredje läsåret eller på våren tredje läsåret, vilket du bör beakta vid valet av kurser för andra och tredje året. I provet ingår både hörförståelsedelar och en skriftliga uppgifter.

Främmande språk

Språkproven består av ett prov som innehåller både hörförståelseuppgifter och skriftliga uppgifter. Förutom de riksomfattande kurserna är det klokt att också avlägga tillämpade kurser, för att få en mångsidigare kunskap i språket i fråga.

Matematik

Proven i matematik kan du avlägga som obligatoriskt eller extra prov. Provet är uppdelat i två delar, där uppgifterna i den första delen ska lösas utan fickräknare. En god räknerutin och -säkerhet är alltså viktig då du går upp i provet.

Biologi

Frågorna i biologiprovet är ställda utgående från innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna, men frågeställningen kan vara ämnesövergripande och berör då främst geografin, hälsokunskapen och kemin.

Geografi

Frågorna i geografiprovet är ställda utgående från innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna, men det kan även förekomma ämnesövergripande frågor, t.ex. från samhällslära.

Fysik

En stor del av uppgifterna i fysikprovet består av räknemoment, där fenomen och lagarna som styr dem ska identifieras och tillämpas. Tolkning av grafer och mätresultat är ett ofta förekommande moment i uppgifterna. Övriga uppgiftstyper som förekommer är essäuppgifter, "svara kort", "motivera om ett påstående är sant/falskt". I provet kan också finnas 1-4 uppgifter som överskrider ämnesgränserna. Vanligen är dessa integrerade med de övriga naturvetenskaperna, i första hand kemin.

Kemi

Studentprovet i kemi kan innehålla ämnesöverskridande uppgifter, vilket innebär att du för att kunna besvara dem bör behärska även närliggande ämnen. För kemins del gäller det närmast biologi, fysik, geografi och hälsokunskap.

Filosofi

Studentprovet i filosofi baserar sig, som också de övriga studentproven, på en god kunskap i den vetenskap som utgör bas för ämnet. För att ett provsvar ska uppfattas som gott ska man alltså kunna motivera sitt resonemang väl, hänvisande till relevanta teorier. Filosofi som ämne stöder, förutom ett flertal andra realämnen, färdigheter i modersmålet.

Psykologi

Provuppgifterna i psykologi representerar de olika delområdena inom psykologin, men också ämnesintegrerade uppgifter kan förekomma, t.ex. kopplingar till biologi och hälsokunskap. Vanligtvis ingår också en undersökningsuppgift. I realprovet i psykologi räcker det inte med "vardagspsykologisk" kunskap, utan svaret måste ha en teoretisk och vetenskaplig förankring. De flesta av uppgifterna i provet i psykologi är av essäkaraktär, men kan också vara materialbaserade.

Historia

Alla kurser i skolans läroplan stöder ett historiskt tänkande och bidrar till en vidare historisk syn. Historia som ämne stöder, förutom andra realämnen som samhällslära och religion, speciellt färdigheter i modersmålet.

Samhällslära

Uppgifterna bygger på innehållet i de obligatoriska och fördjupade kurserna. Även de tillämpade kurserna stöder ett samhällligt tänkande och bidrar till en ökad insyn i samhällliga frågor. Samhällslära som ämne stöder, förutom ett flertal andra realämnen, även färdigheter i modersmålet.

Religion

En del av uppgifterna i provet i religion är ämnesintegrerade, där du kan koppla till ämnen såsom historia, samhällskunskap, psykologi, filosofi och konst. De flesta av uppgifterna i provet i religion är av essäkaraktär, men kan också vara materialbaserade.

Hälsokunskap

De flesta av uppgifterna i provet i hälsokunskap är av essäkaraktär, men kan också vara materialbaserade. Uppgifterna i studentexamensprovet handlar i allmänhet om dagsaktuella hälsofrågor. För att ha framgång i studentskrivningen i hälsokunskap krävs att du aktivt har tagit del av alla kurser som gymnasiet erbjuder, att du är intresserad av hälsofrågor och följer med hälsodiskussionerna i olika medier, samt att du har avklarat tillräckligt många kurser i olika stödande läroämnen. Du ska helt enkelt ha en tillräckligt omfattande helhetsbild av ämnet hälsa.

